ISSN 0132-4462

1987

Перець

№ 21

ЛИСТОПАД

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

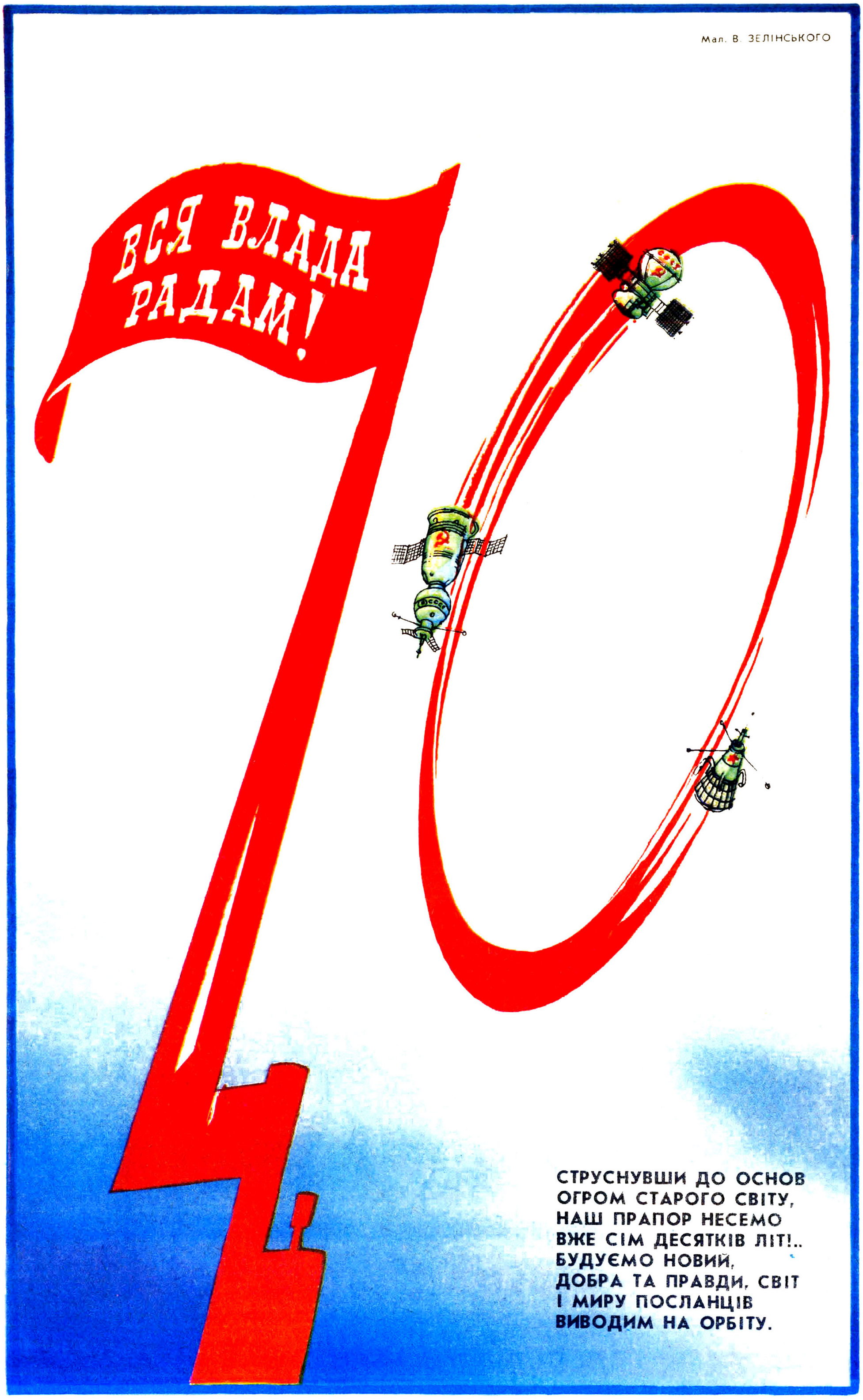

СТРУСНУВШИ ДО ОСНОВ
ОГРОМ СТАРОГО СВІТУ,
НАШ ПРАПОР НЕСЕМО
ВЖЕ СІМ ДЕСЯТКІВ ЛІТ!..
БУДУЄМО НОВИЙ,
ДОБРА ТА ПРАВДИ, СВІТ
І МИРУ ПОСЛАНЦІВ
ВИВОДИМ НА ОРБІТУ.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

І волі в нас, і сили — досить;
Ми твердо курс тримаєм свій:
Зламавши льодовий застій,
Долаєм крижані тороси
Користолюбців, горлодерів,
Холодних, збайдужілих душ,
Безгосподарників, чинуш —
Творців заторів із паперів.

Ще шаленіє ворог лютий,
Але йому урветься бас:
Із обраного курсу — нас
Уже нікому не звернути!
В єднанні Партії й Народу,
При світлі ленінських ідей
Виходимо на вільну воду!..
Революція — іде!

Уже такі вже й давні часи ми дуже багато оспівували і значно менше аналізували. А в підсумку маємо стільки проблем, що для їх розв'язання доводиться вживати супертермінових заходів. Скажімо, труд металургів, сталеварів і справді гідний оспівування. Тільки ж не до такого самозабуття, коли в трибунно-витьохкувальному запалі перестаєш помічати реальність і думати про завтрашній день. Наслідки подібної бездумності, приміром, сповна проявилися на запорізькому електрометалургійному заводі «Дніпроспецсталь». Нині тут відчайдушно борються за те, щоб повернути колективу добре ім'я. Про це — наша розмова із бригадиром третього сталеплавильного цеху, повним кавалером ордена Трудової Слави, делегатом XXVII з'їзду КПРС Борисом Григоровичем ЗІБРОВИМ.

* * *

А знаєте, що я на завод двадцять п'ять років тому «по блату» потрапив, за протекцією приятеля? Еге ж, уявіть собі — в гарячий цех, підручним сталевара — й «по блату»! І не лише я. У ті часи «Дніпроспецсталь» гриміла. Престиж професії металурга був надзвичайно високим. Доньки начальства раділи, коли їх брали лаборантками. Побували б ви тоді у відділі кадрів: жодного вільного стільця... Та що там про стільці! Ночами перед дверима чекали, багаття палили, щоб не прогавити початку прийому... І на всіх рівнях нам кричали «ура!»

Загалом кричали начебто правильно. Ровесник Дніпрогесу, збудований у 1932 році — якраз на 15-ліття Жовтня,— й відбудований у повоєнні роки, завод «Дніпроспецсталь» — один із небагатьох у країні, який випускав для народного господарства спеціальну, найособливішу сталь, котра мусить виявляти свої найкращі якості у будь-яких найособливіших умовах. І вона ті якості виявляла.

Як і люди, що її робили,— мужнє покоління сталеварів і прокатників, загартоване воєнним лихоліттям, не дуже високоосвічене, але залізно дисципліноване та безвідмовне у праці. Десятиріччями жили у бараках та халупах, не вимагаючи для себе особливих благ, зате першими в світі освоїли нові, найпередовіші на той час технології.

Словом, завод прославився на весь Союз. Та ще й нарощував виробництво. Як, за рахунок чого? Ось у цьому й заковика. На ті ж площі, розраховані на певну кількість печей та підсобного обладнання, стали «саджати» додаткові печі. Пустили нову — оплески. Збільшили її потужність за рахунок більшого завантаження брухтом — бурхливі оплески. Дали план — овація. Ну, звісно — грамоти, прапори, ордени... Зате план зверху стали спускати від досягнутого.

А що це означає — від досягнутого? З кожним роком — усе більший, незалежно від реальних можливостей. Звідси й прагнення дати вал за будь-яку ціну, коли вже не до аналізу насущних проблем, а тим паче — не до роздумів про перспективи.

Інерція ще була. Але саме — інерція. Тодішні ж керівники галузі були переконані, що це — ще тільки розгін, що

Мал. О. КОХАНА

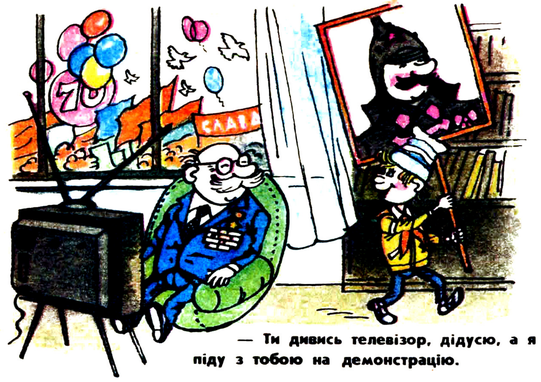

— Ти дивись телевізор, дідусю, а я піду з тобою на демонстрацію.

— Невже ми план перевиконали!
— Та ні, це наша Марина познайомилася з передовиком із сусідньої колонн.

ЗА ПРОТЕКЦІЄЮ У... РОБІТНИКИ

РОЗМОВА ЗІ СТАЛЕВАРОМ

«Дніпроспецсталі» усе під силу, будь-які нові рубежі. От і йшли капіталовкладення на нові заводи, а старі тим часом ставали ще старішими. Стосовно ж колишніх керівників підприємства, то, вочевидь, вони були так засліплені сяйвом юпітерів у президіях, що вже просто не бачили нічого навкруги. Й не думали — ні про модернізацію, ні про автоматизацію, ні про реконструкцію. Уявіть таке: нещадно експлуатуючи сталеплавильне обладнання, довели ступінь його спрацьованості до більш аніж ста відсотків!..

Ну, і, зрештою, все покотилося вниз. Лише два приклади. Наш третій сталеплавильний цех — завод у заводі. Він дає найбільше металу. І якщо тут станеться перебій, це негайно позначиться на всьому підприємстві. Так от. Якщо у 1978 році ми виплавили 683 з гаком тисячі тонн сталі, то у 1985-му — 528 тисяч тонн. Знаменитий прокатний стан «950» у 1980 році дав 735,9 тисячі тонн прокату, а в 1985-му — 653 тисячі тонн. Водночас поліз угору брак...

Втомлюється навіть метал — що ж тоді казати про людей? Про тих людей, чий вогненний труд оспівували,— це так, але про яких по-справжньому не піклувалися. По десять-п'ятнадцять років чекали металурги своєї черги на квартири. Побутові приміщення у цехах, їдальні, медсанчастина — усе виявилося нікудишнім. Можливості для санаторно-курортного лікування — мінімальні. Заводське профтехучилище — в старезному приміщенні, до того ж стоїть у загазованому районі, до того ж не має гуртожитку. Транспортне обслуговування робітників — не доведи господи. Тріщать від перевантаження трамваї і тролейбуси, яких хронічно невистачає, тріщать і ребра у пасажирів, тільки щось не дуже тріщать — у переносному, звичайно, смислі — голови у тих, хто вже давно мусив би впритул і конкретно зайнятися цими проблемами.

А тут іще якось враз пішли зі своїх цехів кадрові робітники — оте саме залізне покоління. Пішли на пенсію. Зміна поколінь завжди непростий процес. А тут, у кризовій ситуації,— тим паче. Молодих, які прийшли на зміну, та й то не повним комплектом, не дуже вчили й за звичкою не дуже про них клопоталися. І чимало з них, не маючи того духовного гарту, який одержали у своїй юності нинішні ветерани, відповіли на таке ставлення дуже просто — стали працювати абияк або ж просто звільнятися. Та й то сказати: заробітки поповзли вниз, умови праці не поліпшуються,— коротше, ось вона — розбіжність між словом і справжнім станом речей. І те, що у людей стало з'являтися почуття безвиході, безперспективності, я вважаю найбільшою втратою минулих років...

Але ось відбувся XXVII з'їзд партії. Я був його делегатом. І з того часу багато передумав. І дійшов висновку: оновлення техніки і технології потрібне, так — без цього не можна. Та найбільша біда в тому, що ми самі себе не поспішаємо перебудовувати. Як по совісті все робити — можна й сьогодні пристойні показники мати. Совість, організованість, бажання добре працювати — ось початок справжньої перебудови. Я, наприклад, не втомлююся повторювати своїм молодшим товаришам: «Чого ти боїшся, як ото кажуть, витикатися? Часи, коли такі робітники були комусь зручними, вже минули. Виступай, вимагай — від директора, начальника цеху, майстра — усього, що належить для якісної роботи і дисципліни. Ти — робітник, відстоюй свою робочу гідність і честь заводу. Але й сам давай учись, бо якість нашої спецсталі залежить від кожного...»

І знаєте — діє. Потроху, помаленьку, та зрушення намітилися. Прийняли ми програму технічного переозброєння, передбачили у ній повну реконструкцію заводу та різке поліпшення соціально-культурних і побутових умов для його колективу. Дещо вже й зроблено. Й не без певних наслідків. Уже реально зростає випуск сталі й прокату, реально зменшуються затрати на їх виробництво. Дуже хочеться й до 70-ліття Жовтня мати достойні результати. Але, як мовиться, не кажи «гоп»... А тому ліпше будемо керуватися порадою Володимира Ілліча про те, що найкращий спосіб відзначити річницю революції — це зосередити увагу на невирішених питаннях. Зосередити і — працювати. Я — за те, щоб на «Дніпроспецсталь» у робітники знову можна було б потрапити виключно по знайомству, за протекцією. Це єдина протекція, яку я визнаю.

Розмову записав В. ЧЕПІГА.
м. Запоріжжя.

— Бухгалтера качають. З його допомогою завод справну цифру має.

Досягнення одного інституту.

— Візьміть мого сина в космос! Я йому обіцяла, якщо він одержить п'ятірку.

Хрест на „хрестових походах"

«На Дону и в Замостье
Тлеют белые кости...»

З популярної пісні
30-х років.

Тліють... Тліють кості, як домашньої контрреволюції, так і імпортної... Десятий рік тліють.

Країна Рад — на порозі першого десятилітнього ювілею Жовтневої революції. Країна будується, набирає свіжої сили... Після розрухи громадянської війни. А білі кості тліють. Але війна, котру б нині назвали «холодною», не тліє — палахкотить.

Та й не така вже вона й «холодна», ця війна: на східних і західних наших кордонах, на північних і південних — нескінченні провокації, перестрілки, інциденти, диверсії.

У Парижі й Варшаві, у Берліні й Лондоні, в інших, менших європейських столицях, та й звичайних містах — аж сичить і ногами суче білогвардійська еміграція.

Вся вона ніби й пересварилася, перегризлася, так досі й не узгодивши зі своїми хазяями ще з часів громадянської війни, у котрих тепер доводиться жити в комірному, якою ж бути Росії, колишній імперії Російській. Що не соціалістичною — глухому чутно, але ж якою? Монархічною, буржуазно-республіканською, чи встановити у Росії військову диктатуру? Ото б — найкраще! І самим безпечніше, і з хазяями, котрим заборгували ще з часів громадянської війни (у того чоботи позичали, у того — літаки і танки, у того — сукна на мундири, у сусіда його — багнети), розрахуватися можна швидко, до того ж із процентами.

Еге ж, перегризлася. Але коли йдеться про ставлення до Країни Рад, то воно — єдине. Як-не-як, а кількасоттисячну армію білогвардійщина з різних країн Європи могла б нашкребти і посунути до кордонів СРСР. І, дивись, повалила б та армія прикордонний стовп із серпом і молотом, а далі й Антанта із попелу минулих війн відродилася б, як легендарна птаха Фенікс. І пішло б, і повалило б!

Та й хазяям хочеться, ой, як хочеться гукнути: «Кусі! Гуджа! Гуджа!» Але... Невдалі інтервенції, поразка внутрішньої контрреволюції в громадянській війні, прорвані блокади, ізоляції — діють на можновладців Європи, США, Японії, наче крижаний душ. Проте вони не сидять склавши руки.

До дня, коли папа римський, Пій XII, офіційно проголосить «хрестовий похід» проти комунізму,— ще цілих три роки. Але фактично цей «хрестовий похід» оголосить батьківщина парламентаризму (а отже, і опора «демократії» та «свободи»!) Англія, ще в рік першого десятиліття СРСР, 1927 року.

Оголосить вустами міністра у справах Індії, лорда Біркінхеда, який на весь світ загарчить: «Битва, котру ми повинні розпочати,— це битва з комунізмом, із Москвою!»

Як нагадує ця «битва з Москвою» прокляття на адресу «імперії зла», які ми почуємо через шість десятків років!

Воно, сказати, то й лордів англійських зрозуміти можна. Бо якому лорду не перехняблювала обличчя сама лише згадка про те, що якраз цієї весни 1927 року допомога радянських профспілок британським гірникам-страйкарям перевалила за 16 мільйонів карбованців!

Але в тому, що йти у «хрестовий похід» проти комунізму та Москви закликав не який-небудь інший лорд, а саме міністр у справах Індії, є щось глибоко символічне: Індія — найбільша англійська колонія, і марилась міністрам та лордам нова суперколонія: від Балтики — до Тихого океану, від Ашхабада — до Мурманська.

Лорду Біркінхеду не доводилось дуже надсаджуватись, гукаючи: «...це битва з комунізмом, із Москвою!» Лорд міг би сказати це і пошепки: кому треба — почули.

27 травня 1927 року Великобританія пориває дипломатичні стосунки з СРСР.

А рівно через десять днів у Варшаві ляскає револьверний постріл, луна від якого розноситься по всій Європі. Що це? Перший постріл початку інтервенції проти СРСР? «Хрестовий похід» почався?

Загалом воно так було й задумано... Білогвардієць Коверда пострілом із револьвера вбиває повпреда СРСР П. В. Войкова. Типова провокація, у відповідь на яку СРСР повинен оголосити війну Польщі, а там... А там запалахкотить, там почнеться! Вся Європа, осінена хрестом папи римського, повалить до радянських кордонів!.. Не вийшло. Повпред Войков як боєць загинув на посту, але країна, яку він представляв у Польщі, не піддалась на провокацію білогвардійців усіх мастей.

А тепер для тих, хто до реваншів дуже скорії,— трохи історії.

У тому ж 1927 році СРСР вносить на розгляд Підготовчої комісії Ліги націй пропозицію про повне і загальне роззброєння.

Рік 1928-й: СРСР подає у Лігу націй конвенцію про повне роззброєння. Батьківщина ленінського Декрету про мир була й залишається вірною своїм принципам.

Рік 1929-й: початок збройного конфлікту проти СРСР на Далекому Сході. Червона Армія під командуванням легендарного Василя Блюхера і радянські дипломати під керівництвом Георгія Чичеріна швидко ліквідовують цей конфлікт.

Рік 1930-й: СРСР укладає ряд торговельних угод із капіталістичними країнами. Принципу «краще торгувати, ніж воювати» ми не зраджували ніколи, хоча того року папа римський і оголосив «хрестовий похід» проти нас.

Рік 1931-й: внесення нашою країною в європейську комісію Ліги націй проекту протоколу про економічний ненапад.

Рік 1932-й: в Женеві (як і нині) міжнародна конференція, пропозиція СРСР про загальне і повне роззброєння.

Рік 1933-й: у Німеччині до влади приходить Гітлер. СРСР застерігає весь світ: «Фашизм — це війна!» Наприкінці того ж року встановлено дипломатичні стосунки нашої країни з США.

Рік 1934-й: пропозиція СРСР про перетворення Міжнародної конференції по роззброєнню в постійну конференцію миру.

Рік 1935-й: підписано договір між СРСР і Чехословаччиною про взаємодопомогу.

Рік 1936-й: фашистська Німеччина та імперіалістична Японія підписують так званий «антикомінтернівський пакт». СРСР застерігає: друга світова війна на порозі!

Рік 1937-й: до «антикомінтернівського пакту» приєднується Італія — до початку другої світової війни зроблено ще крок.

Рік 1938-й: добряче натерто мармизу японській войовничині на Далекому Сході, в районі озера Хасан.

Рік 1939-й: дано «добавки» японським самураям у районі річки Халхин-Гол у Монголії. Розв'язано гітлерівську агресію проти Польщі, в результаті чого розпочалася друга світова війна, про неминучість якої протягом довгих шести років СРСР попереджав у Лізі націй всю Європу, пропонуючи приборкати агресора. Уряди Франції і Англії «не почули» цих застережень.

Рік 1940-й: Франція слухає бряжчання гусениць фашистських танків, Англія — вибухи фашистських бомб.

Заява уряду СРСР урядові Німеччини про необхідність дотримання нейтралітету Швецією.

Рік 1941-й...

Нарешті! Такий омріяний імперіалістами, реакціонерами, фашистами всього світу «хрестовий похід» проти СРСР...

22 червня 1941 року — 9 травня 1945 року. Що відбулося між цими датами протягом 1418 полум'яних днів і ночей, як «дранг нах остен» перетворився на «драп нах вестен», знає кожне дитя.

Весь світ знає, який хрест на «хрестовому поході» поставили ми біля Бранденбурзьких воріт і на порозі рейхстагу.

Отож кожному, чию голову відвідує марення спробувати розпочати проти нас іще один «хрестовий похід», радимо встромити голову під кран, на якому написано «хол.», і до останньої нарізки відкрутити його.

Микола БІЛКУН.

ЗДОРОВІ БУДЬМО!

Інтерв'ю Перця із заслуженим діячем науки УРСР, дійсним членом Академії медичних наук СРСР, доктором медичних наук, професором, директором Київського науково-дослідного інституту загальної і комунальної гігієни ім. А. М. Марзеєва Михайлом Георгійовичем ШАНДАЛОЮ

ПЕРЕЦЬ: Михайле Георгійовичу! Чи не здається Вам, що у нашій роботі багато спільного? Ви, медики, дбаєте про фізичне здоров'я людей, а ми, сатирики,— про духовне. Колектив очолюваного Вами інституту бореться за чистоту екологічного середовища, ми ж намагаємося очищати від усякого бруду нашу моральну атмосферу.

М. Г. ШАНДАЛА: Схоже на те, що ми й справді молотимо одну копу.

ПЕРЕЦЬ: От саме тому я й дозволю собі напередодні славного ювілею держави нашої поставити Вам кілька запитань.

М. Г. ШАНДАЛА: Ставте.

ПЕРЕЦЬ: Перед кожним ювілеєм прийнято оглядатися на пройдений шлях. Зокрема, нашим медикам є чим пишатися. Увесь світ знає про величезні досягнення радянської медичної науки, про те, що у нас — найрозгалуженіша мережа лікувальних закладів, про те, що ми займаємо найперше місце по насиченості медичними кадрами, і про всякі такі інші «най-най». Але не був би я Перцем, а Ви — науковцем, до того ж — головою Вченої медичної ради Міністерства охорони здоров'я УРСР,— якби ми оце з Вами заходилися лише вихваляти наші здобутки. Недарма ж по всій країні йде серйозна розмова про необхідність перебудови охорони здоров'я. Що Ви можете сказати з цього приводу?

М. Г. ШАНДАЛА: Ой, багато! Болючих проблем у нас — хоч греблю гати. Їх, правда, й раніше прагнули розв'язати, але як? Проведу паралель з економікою. Були мудрагелі, котрі вигадували якісь свої, умоглядні економічні закони і вже під них підганяли дійсність. І виходив із цього всього, вибачте, пшик. Бо треба не висмоктувати з пальця, а — відкривати, не винаходити, а — віднаходити справді діючі, об'єктивні закони — і якнайповніше використовувати їх. А вони ж, ці закони, діють і в медицині! А ми на них довгий час не зважали. От і понабивали великих гуль. Хіба це нормально, що середній вік чоловіків у нашій країні за останні десятиріччя знизився до 65, а жінок — до 67 років?!

ПЕРЕЦЬ: Отож бо. Багацько у нас нарікань на низький рівень медичного обслуговування, на неувагу, байдужість з боку медперсоналу, не кажучи вже про хабарництво. Звичайно, треба боротися з усим цим і адміністративними, і виховними засобами, і навіть до кримінал тягти отих горе-медиків, які пробують нажитися на чужій біді. І сатирою їх припікаємо,— але ж, мабуть, усього цього мало?..

М. Г. ШАНДАЛА: Щиро кажучи, так. Треба поставити лікаря в такі об'єктивні умови, щоб йому просто невигідно було погано лікувати. Але ж ці умови потрібно створити! Сьогодні діагностичні можливості у світі незмірно зросли. На Заході я бачив прилади, за допомогою яких — шляхом ядерно-магнітного резонансу — можна визначати найпочатковіші стадії пухлинних захворювань. Тобто, коли пухлина — ще майже з макове зерня. А навіть комп'ютерні томографи (яких, до речі, у нас — одиниці) фіксують пухлину тільки тоді, як вона вже — з горішок. А його, цей горішок, «розгризти», як самі розумієте, вже складніше. Або апарати по визначенню тиску. Підходить людина до такого автомата, кидає в один отвір монету, а в другий всовує палець — і готово! На табло загоряються цифри. І не треба висиджувати довжелезні черги до лікаря. Наші поліклініки про таку апаратуру можуть поки що лише мріяти.

ПЕРЕЦЬ: Словом, з медичним обладнанням у нас іще до ажуру далеко?

М. Г. ШАНДАЛА: Свята правда. І мало його, і недосконале воно, і часто виходить з ладу. Купуєш якийсь дорогий апарат, встановлюєш — а він не діє. От і доводиться покладатися більше на професійний нюх.

ПЕРЕЦЬ: То, може, це іще й краще? Воно ж, коли не маєш під рукою всякої хитромудрої всячини, доводиться інтенсивніше звивинами працювати!

М. Г. ШАНДАЛА: Часом нічого іншого й не залишається. Але минули часи, коли лікар визначав діагноз «на око», користуючись лише зовнішніми ознаками і власним досвідом. Сучасники знаменитого Боткіна розповідали, що варто було йому зайти до палати і потягти носом повітря, як він безпомилково встановлював: «Черевнячок!» Тепер же орієнтуватися лише на самородків та геніїв не доводиться.

ПЕРЕЦЬ: А ще коли взяти до уваги і ту обставину, що з підготовкою медичних кадрів у нас останнім часом — теж не повний ажур?..

М. Г. ШАНДАЛА: Має місце. Бо готували їх нерідко за таким, знаєте, принципом, як ото інколи шахтарі жартують: «Дайош вугля, хоч і дрібного, зате багато!» А кількість далеко не завжди переходить у якість. От, наприклад, сьогодні ми не можемо взяти «збоку», з провінції потрібного працівника. Нам кажуть: «Шукайте у Києві!» Існує, бачите, таке чудернацьке уявлення, що таланти розподілені скрізь рівномірно, і де б ти не копнув — викопаєш. Якби ж то так! І потім — ми не маємо змоги по-справжньому відзначити, заохотити тих, хто працює справді талановито, з якнайповнішою віддачею, використовує найновіші досягнення науки, а всіх частенько причісуємо під один гребінець.

ПЕРЕЦЬ: Тобто, порушуємо основний закон соціалізму: від кожного — за його здібностями, кожному — за його працею?

М. Г. ШАНДАЛА: Саме так. Давно вже час визначити об'єктивні критерії для оплати праці медиків за кінцевими результатами їх роботи. Якщо ти хірург — покажи, на що здатен твій скальпель, які наслідки твоїх операцій. Якщо дільничний лікар — забезпеч, щоб твої підопічні менше кашляли й чхали, щоб у них рідше ломило поперек... Якщо санітарний лікар — зроби все для того, щоб умови праці на підприємстві були якнайкращими і так далі. А тоді вже й сподівайся на вищу платню. Розмір її, за усими отими даними, можна буде точно визначити (це може, наприклад, робити й ЕОМ). І тоді кожен одержуватиме рівно стільки, скільки він заробив. А у нас благополуччя працівника поки що грунтується в основному на трьох китах: стаж, наявність ученого ступеня, посада.

ПЕРЕЦЬ: Михайле Георгійовичу, над якими проблемами працює нині очолюваний Вами інститут?

М. Г. ШАНДАЛА: Головний наш клопіт, як і раніше,— це збереження навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів. Для Києва, скажімо, розроблено відповідну програму, у якій взяли участь понад 140 організацій і підприємств. За останні роки вдалося дещо знизити ступінь забруднення нашої столиці. Є позитивні зрушення в охороні водних ресурсів. Проте і роботи — ще є та й є! От, наприклад, багато років ми «воюємо» із заводом хімікатів і виробничим об'єднанням «Хімволокно», які женуть у київське повітря особливо шкідливі випари. Багато чого можна сказати невеселого і про екологічний стан інших промислових центрів республіки. Приблизно 60 — 70 відсотків небажаних «ароматів» дає автотранспорт. Причин багато: і брак потрібних деталей (знову ж таки: купувати за кордоном — вважаємо дорого, а самі робити ще не навчилися), і повільний перехід на двигуни зі зрідженим газом, і таке інше.

ПЕРЕЦЬ: А Ви давайте, частіш повідомляйте про ті причини та про їх винуватців мені. Домовились? А я вже поговорю з ними по-своєму, по-перчанському. Як?..

М. Г. ШАНДАЛА: Підходить!

Інтерв'ю Перця записав і до друку подав В. БОЙКО.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

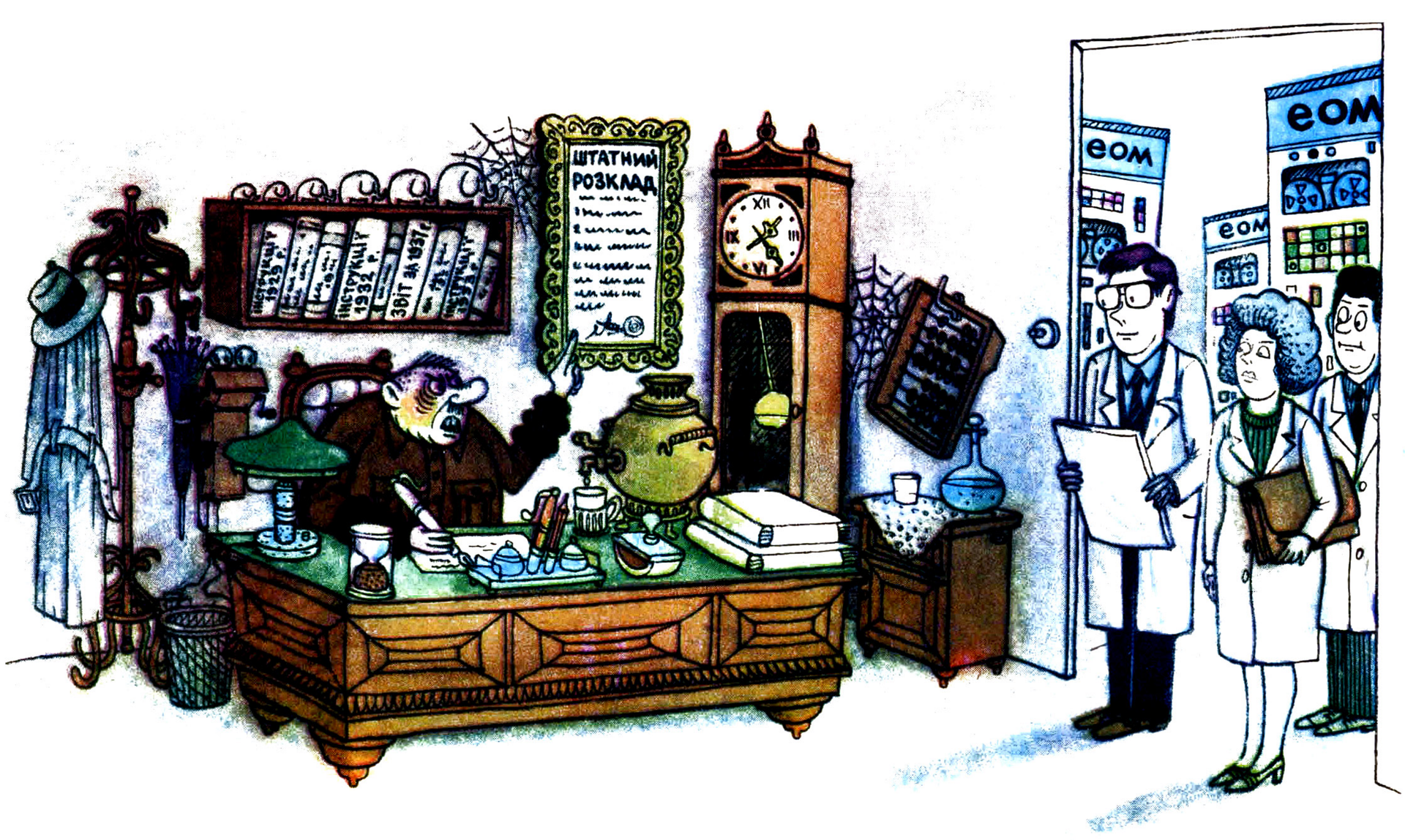

— Мене скорочувати?! Та моя посада ще від царя Гороха йде!

Про гектари, центнери, проценти і селянську душу

Роздуми
після відвідин одного колгоспу

Признайтесь чесно: прочитавши заголовок, ви спіткнулися на останніх двох словах, а згадка про гектари, проценти, центнери в одне вухо влетіла, а в друге тут же вилетіла. І не дивно. Бо якось воно так повелося, що за проблемами механізації, хімізації, меліорації, інтенсифікації та інших аго-«ацій», покликаних допомогти нашій вітчизняній корові догнати корову зі штату Айова, ніколи було в ту душу заглянути. Вважалося, що на фоні глобальних зусиль те, що в селянській душі діялося, на кінцевий результат вплинути не могло.

Усе начебто правильно рекомендувалося і робилося. Та минали роки, і ставало ясно: на столі трудящих калорій більшало, але не настільки, як хотілося. До того ж, обходилися ці калорії усе дорожче й дорожче, а замість очікуваного дружного натовпу колгоспів-мільйонерів — на фінішній прямій марафонського забігу до достатку — маємо розтягнуту на всю дистанцію вервечку учасників марафону з купкою лідерів попереду і набагато численнішою групою невдах, обтяжених боргами і низькою рентабельністю.

Колгосп імені Леніна Чорнобаївського району в цьому марафоні задніх не пасе. На рахунку колгоспу — три мільйони карбованців. Здавалось би, при такому фінансовому благополуччі обличчя голови колгоспу Олексія Андрійовича Мироненка, коли він ділиться досвідом, мусило б сяяти світлою радістю. Але — не сяє. Навпаки, озираючись на пройдену дистанцію, Олексій Андрійович глибоко зітхає. Бо синців за тридцять років головування у нього не менше, ніж лаврів. Лаври діставалися йому за гектари, центнери і проценти, а синці — за глибоке знання селянської душі і тверді наміри цими знаннями керуватися.

Ці наміри аж ніяк не вписувалися у не менш тверду переконаність начальства, що з вікна районної чи трохи вищої установи набагато видніше, де і що треба сіяти, чи потрібна колгоспникові корова, а бажання мати міцне домашнє господарство розцінювалося мало як не сповзання до куркульської психології. У запалі чиновницького завзяття колгоспи реорганізовували і перереорганізовували. Укрупнювали і розукрупнювали. Спеціалізували і навпаки. Коронували «королеву полів», нівечачи сівозміни і тавруючи прибічників трав і корів доганами та оргвисновками. Пашіли жаром колгоспні телефони, по яких не встигали приймати телефонограми з детальними вказівками що, де, коли і як робити тим, кого на солідних нарадах величали господарями землі.

І ось у цей період молодий голова відважився на зухвалий крок: замінив трудодні гарантованою грошовою оплатою. Без вказівки, без погодження з інстанціями. Звичайно, інстанції цього не пробачили. Як не вибачилися і згодом, коли виявилося, що Мироненко був правий: трудодні себе віджили.

Не встигли розвіятися хмари над його головою після цього вчинку, як Олексій Андрійович викинув чергового коника: створив у населених пунктах, що входили до складу колгоспу, виробничі ради села. При цьому очолювали їх не керівники, так би мовити, підрозділів, а найавторитетніші люди, яких обирали прямим голосуванням. Ради були наділені солідними повноваженнями: визначати, хто і як попрацював і скільки йому треба заплатити.

Це вже тепер ми знаємо, що подібне називається визначенням коефіцієнта трудової участі. А тоді подібний потяг до демократії викликав численні конфлікти юридичного плану: ті, кому зменшували оплату за порушення трудової дисципліни, несумлінність, ясна річ, скаржилися, а перевіряючі ставали на їхній бік, бо не знаходили в юридичних довідниках такої інституції, як рада села чи рада ферми, і визнавали думку цих рад неправомірною.

Це вже тепер видно, що голова правильно зробив, довіривши зміцнення дисципліни серед колгоспників самим колгоспникам. А тоді подібне було незвичайним, а все незвичайне дуже кортіло заборонити.

Інші ще дискутували, потрібен бригадний підряд чи не потрібен, і прикидали, з якого боку до нього підступитися, а в колгоспі імені Леніна його вже запровадили у всіх виробничих підрозділах, причому при підведенні підсумків враховувалися не гектари і проценти виробітку, а кінцевий результат, себто те, що надходило у колгоспну касу.

Можна було назвати іще чимало новацій, які запровадив О. А. Мироненко не в дусі минулих сумних традицій. Але суть не в їх кількості, а в соціальній якості. Найбільшим своїм досягненням Олексій Андрійович вважає те, що він значною мірою зумів повернути своїм землякам втрачене ними — не з їхньої вини — почуття господарів землі, господарів свого життя. Зроблене ними в найкоротші строки матеріалізувалося не лише у зміцнення сімейного бюджету, а й поліпшувало їхнє сільське буття. У селі є практично все: лікарня, школа, Будинок культури, баня, спортивний зал, стрілецький тир, зразкові тракторні бригади, асфальтовані вулиці, водопровід і навіть пляж — з пісочком, «грибками», човнами та водними велосипедами. Пляж обійшовся господарству не в одну сотню тисяч карбованців, оскільки заради нього довелося прямо у селі створювати ставок, якого тут ніколи не було, бо не було річки. А ще є тут безплатні цілодобові дитячий садок та ясла, куди мами можуть віддати своїх діточок навіть на кілька днів. І відводити їх туди не потрібно: колгоспний мікроавтобус щоранку об'їжджає село, збираючи дітлашню і позбавляючи мам зайвого клопоту.

Виходить, безхмарне життя настало для голови колгоспу? Не зовсім. Живий іще чиновник від сільського господарства, голосно ратує за перебудову, намагається приховати за галасом своє бюрократичне єство, утримати позиції. Ось приклад.

Заклав колгосп нову вулицю, яку так і назвали — Ювілейна. Оце сьогодні на сімдесятиріччя Жовтня сорок сімей відсвяткували новосілля. Для людей радість, а для Олексія Андрійовича — додаткові клопоти і неприємності.

Річ у тім, що якийсь розумник розробив типовий проект сільського житлового будинку вартістю понад тридцять тисяч карбованців. Банк фінансує будівництво (колгоспними ж грошима!) тільки за цим проектом. А Мироненко збудував вулицю за іншим проектом: господарський двір — чудовий трикімнатний будинок з водяним опаленням, сарай, гараж — коштує десять-тринадцять тисяч.

— Порушуєте,— суворо сказали йому в області.— Пишіть пояснення, а ми вже подумаємо, що робити далі.

— Напишу,— погодився Мироненко,— тільки ви новоселам вугілля виділіть, бо ж померзнуть узимку.

— А звідки ми знали, що ви на цілу вулицю розмахнетесь,— відповіли йому,— через це і в заявку вас не включили. Викручуйтесь самі.

Знову, значить, треба викручуватися.

Декого факт появи нової вулиці може наштовхнути на думку, що всі прагнуть у Лукашівку та інші села колгоспу і ніхто звідти не виїжджає. Виїжджають, ще й як! Двадцять два спеціалісти залишили господарство. Щоправда, не відразу. Спочатку колгосп вивчив їх у вузах на спеціалістів, а потім районна влада гав не ловила — і кого куди. Кого — головним агрономом, кого — головним зоотехніком. А оце зовсім недавно двох чоловік одразу в начальство висунули: одного директором радгоспу призначили, а іншого — головою колгоспу рекомендували. І за нього, між іншим, в тому господарстві одностайно проголосували. Вірили, видно, люди, що абикого у колгоспі імені Леніна не виростять. Не та обстановка.

На кінець розмови я запитав Олексія Андрійовича:

— Ну, а нині який у вас настрій?

— Оптимістичний,— відповів він. — Вірю в перебудову, яка на людей спирається. А якщо люди працюватимуть з душею, то і з гектарами, і з процентами усе буде гаразд.

Цієї думки не можна не поділити.

В. БОНДАРЕНКО,
спец. кор. «Перця».

Черкаська область.

Мал. А. БОРДУНІСА

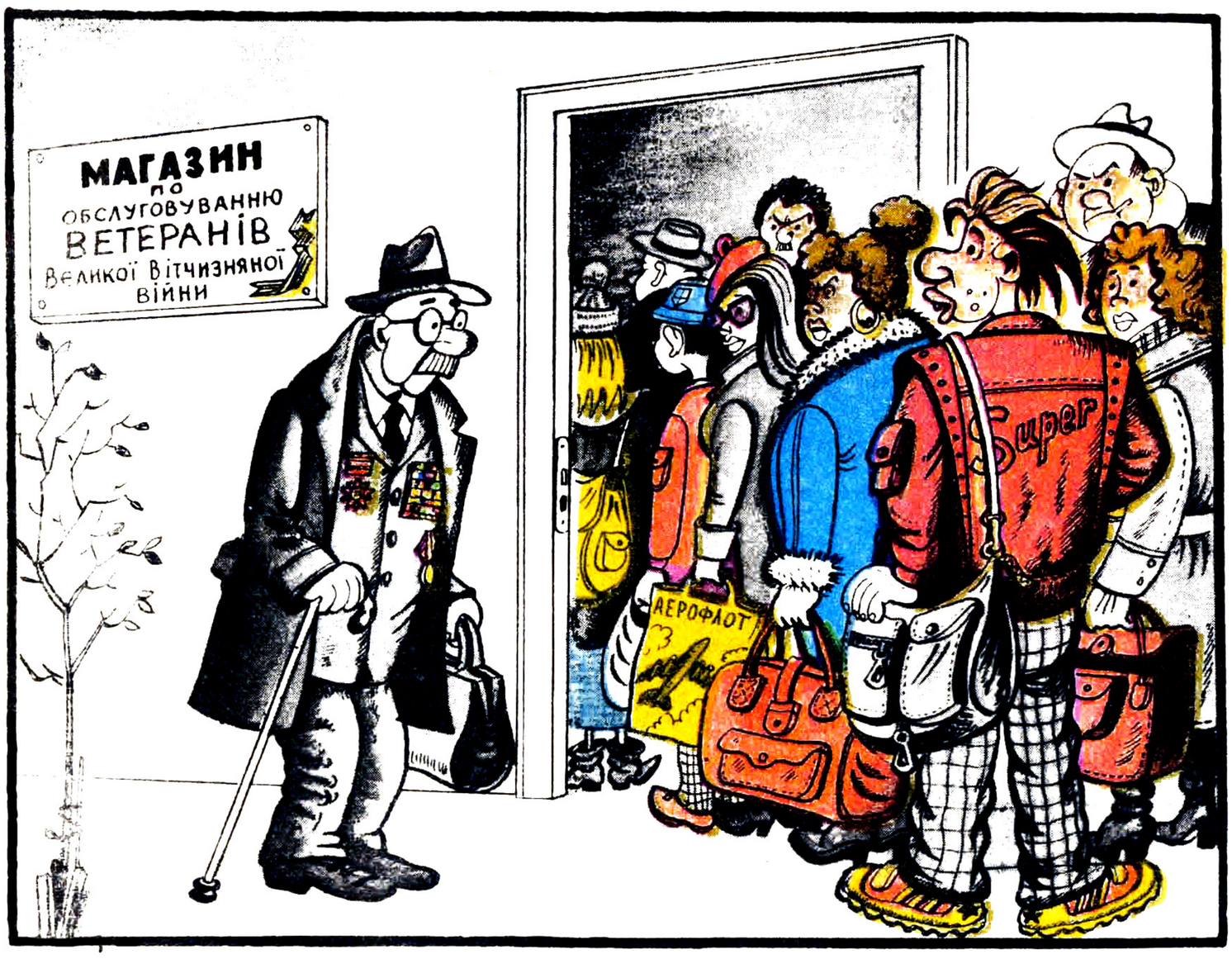

— А ти, діду, як сюди потрапив?..

ЗАГУБЛЕНІ СКАРБИ ЗЕМЛЯН

ЗАПИСКИ ІНОПЛАНЕТЯНИНА

Як і передбачалося, прибуття нашої експедиції на Землю пройшло цілком інкогніто. Плазмо-кріогенний гіпервсюдиліт типу літаючої макротарілки під покровом ночі безшумно опустився біля якоїсь гори з гострою конусоподібною вершиною. Від неї різко тхнуло чимось гіркувато-перепаленим. Члени експедиції захвилювалися:

— Що це?

Чим Чин — Орлине Око, командир експедиції, натиснув кнопку інформаційного біопольного апарату з реверсивною системою осмислення незнайомих даних. Загорілося зелене око його зовнішньо-чуттєвого відсіку, і тут же почувся глухий мегафонний голос:

— Гора, яку ви бачите перед собою,— штучна. Вона називається териконом. Щодо різкого запаху, то він обумовлений згорянням у надрах гори залишків вугілля, змішаних з породою. Але це не страшно: увімкніть прилади, заправлені повітрям рідної планети...

Члени експедиції дружно клацнули кнопками, а Чим Чин — Орлине Око поставив чергове запитання, що стосувалося уточнення місця приземлення.

Інформапарат знову загудів, в глибині його пам'яті затріскотіли швидкодіючі реле. І нарешті ми встановили адресу приземлення:

— Шахтоуправління імені Фрунзе, місто Ровеньки, Ворошиловградська область.

Ровеньки, Ровеньки... Ось звідки почнеться практична частина нашої експедиції, перед якою поставлено глобальне завдання — визначити, чи справді Земля, як вважають наші вчені, така багата покладами заліза у найрізноманітніших його формах. Заліза, якого так мало на нашій планеті, яке цінується у нас мало не дорожче від самої плазми, а модниці воліють носити на своїх чарівних пальчиках не золоті, а залізні персні, особливо з нержавіючої сталі.

Залізши у скафандри-невидимки, ми вирушили на розвідку. Магнітометр безперервно показував на екрані дисплея вироби із заліза, залишені напризволяще у відпрацьованих вугільних лавах, вироби, на які люди чомусь перестали звертати увагу (це у них образно називається: «До лампочки нам ці залізяки!»).

Стоп! Екран дисплея фіксує якісь механізми, напівзасипані сірою масою. Тьмяно поблискуючи, вимальовуються дві паралельні стрічки, які наче біжать по екрану.

— Під нами,— повідомляє інформапарат,— лава № 33 дільниці № 1. Ще в серпні 1986 року в ній потрібно було демонтувати вугільний струг і конвейєр та рейкову дорогу довжиною 500 метрів. Демонтувати і видати на поверхню... Як видали — ви самі бачите!

Йдемо далі. І раз у раз екран показує, а інформапарат називає все нові конкретні адреси підземних залізних поховань. Вентиляційний штрек № 31 дільниці № 1: мертвим вантажем лежить фідерний автомат, пускач ПВІ-23, ланцюг і кінцева голівка конвейєра СР-7. Вентиляційний штрек № 34 дільниці № 6: глухо ремствують 50 метрів непогашеної металевої арки, стогнуть засипані породою протипожежні труби. Лава № 36: гіркими сльозами плачуть 11 покинутих двигунів і насос, редуктор, лебідка ЛВД-24. Вентиляційний штрек № 6 дільниці № 4: просяться на демонтаж навічно зупинені конвейєр СП-202, вуглевидобувний комплекс КМ-87, компресор, наліворозтягнутий на запчастини комбайн...

Тональність мегафонного голосу інформапарата раптом змінилася.

— Ми проходимо під лавами і штреками іншого ШУ,— сповістив він.

— Що таке ШУ? — пожвавився Юка Амука — Мудра Голова, який спеціалізується на вивченні фольклору землян.

— Пояснюю,— сказав інформапарат. — Земляньска абревіатура означає — «шахтоуправління». В даному випадку це шахтоуправління імені Дзержинського, котре, як і попереднє, підпорядковане виробничому об'єднанню «Ровенькиантрацит». Ці ШУ, як говорить землянське прислів'я, «два чоботи — пара».

— Чоботи, чоботи ви мої, наробили клопоту ви мені,— радісно вигукнув Юка Амука — Мудра Голова.

— Ці чоботи не з тої опери,— заперечив інформапарат. — Як би вам пояснити популярніше... У керівників цих ШУ однакове нехлюйське ставлення до гірничої техніки.

Справді, у володіннях другого ШУ підземних поховань заліза було не менше, ніж у першому. Металеві трубопроводи, рейкові колії, 90 комплектів металостійкого кріплення, магнітні пускачі, установка для кондиціювання повітря...

На кожний квадратний метр підземних виробок припадало стільки покинутого напризволяще заліза, що екран дисплея магнітометра аж чорнів від перенапруження.

Коли члени експедиції проходили повз якийсь великий будинок, магнітометр несподівано знову заблимав червоним світлом, реєструючи велике скупчення металу. Біля самого будинку ми побачили кілька сухопутних механізмів, які тихенько диркотіли моторами і випускали з вихлопних труб кільця синюватого диму. Що це? Знову непотрібне людям залізо?

— Ні,— заспокоїв нас інформапарат. — Ці механізми називаються «Волгами» і «Москвичами». На них зручно їздити на наради.

Заінтриговані до краю, ми мовчки глянули на командира експедиції. Він ввімкнув екран дисплея — і ми побачили великий кабінет, довгий стіл з полірованого дерева. За ним сиділи люди з похнюпленими головами і прислухалися до слів промовця, який жестикулював і підводив очі під лоба.

— Ви бачите перед собою,— сухо прорипів інформапарат,— засідання Ровеньківського міського комітету народного контролю. Обговорюється питання, чому два ШУ — імені Фрунзе та імені Дзержинського — зривають виконання планів здачі металобрухту. Перше ШУ недодало вторчормету в першому кварталі 188, друге — 248 тонн...

Члени експедиції зашушукалися.

— Що неясно? — запитав командир.

— Те залізо, що ми бачили у вибоях, можна назвати брухтом?

— Не тільки можна, а й потрібно.

— Чому ж вони не піднімають його на поверхню?

— Саме це і з'ясовує комітет народного контролю. До речі, перше ШУ, у якому директором В. І. Трюхало, вже другий раз б'ють за металобрухт. Перший раз били у лютому 1986 року...

— І що ж тепер чекає цих керівників? Оргвисновки, як говорять земляни?

— Ні, до цього справа не дійде. Їх можуть ударити карбованцем, тобто зробити грошове нарахування в розмірі місячного окладу.

— І скільки таким чином збитків вони відшкодують?

— Порівняйте піщинку з териконом — і одержите повне уявлення.

— А далі що?

— Цілком можливо, в наступному році їх знову викличуть «на килим» з такого ж питання...

Ми вже не стали з'ясовувати, що таке «килим», і поспішили до свого гіпервсюдильота, що чекав нас під ковпаком макрошапки-невидимки. І так уже було ясно, що на планеті Земля дуже багато заліза. Проте осягти причини такого архіварварського до нього ставлення з боку землян не зумів навіть наш суперсучасний наддосконалий інформапарат. Він раптом тріснув, задимів і перегорів, бідолаха, від перенапруження. Тому ми вирішили про всяк випадок не входити у контакт із цими дивними землянами, а пошукати де-інде у просторах Всесвіту якоїсь іншої залізоносної планети.

Записки інопланетянина знайшов і до друку підготував
В. НЄМЧЕНКО.

Ворошиловградська область.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Ще раз поставлять моєму онучкові двійку,— сам будеш підмітати!

— Критикувати ви усі мастаки, а як стакан знадобиться,— так до майстра!

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

У нас в гостях журнали «Вожик» (Мінськ), «Возні» (Єреван), «Капкан» (Чебоксари), «Кіперуш» (Кишинів), «Кірпі» (Баку), «Піккер» (Таллін), «Хенек» (Уфа), «Хорпуштак» (Душанбе), «Чаян» (Казань), «Шлуота» (Вільнюс), «Ара» (Алма-Ата).

Мал. І. АЗИМОВА

— Шеф на килим викликає.

З вірменського народного гумору

ВИСНОВОК

Столітня бабуся уже вкотре дивиться по телевізору кінокомедію «Кавказька полонянка». Опісля каже своєму чоловікові:

— Отой хлопець в окулярах, Шурик, мабуть, дуже неважнецько живе. Скільки разів бачу — і все в одній і тій же одежині.

ПРО РОЗУМ

— У тебе зовсім розуму нема! — критикує начальник свого підлеглого.

— А для чого він мені? — відповідає той. — Удома мною дружина керує, на роботі — ви. Ото мені розуму тільки й треба, щоб по дорозі на роботу під машину не потрапити.

ЦІНА ХВИЛИНИ

На зборах один чоловік почав здалеку. Головуючий його відразу попередив:

— Шановний, врахуйте, що за регламентом на виступ відводиться лише три хвилини.

— Та що ви кажете?! — зрадів «оратор». — Так за три хвилини можна годину говорити.

Зібрав Дереник ЄРЕМЯН.

КОРОТКО КАЖУЧИ

Мартин КОВСЬКИЙ

● Дні дитинства скорочують і в групах подовженого дня.

● — Не знаю, як карбованець, а я не розмінююсь на дріб'язок,— говорила копійка.

● — Почекаємо ночі,— сказала сова,— там видніше буде.

● Нехай кішка мовчить, усе скаже хвіст.

● — Є істоти, висота яких вимірюється довжиною,— пророк жирафі удав.

●

Микола ХОНІН

● Міняються часи: раніше давали півцарства за коня, тепер — за гараж.

● Рубають ліс, а звітують за тріски.

● Справжню ціну здоров'я визначає хвороба.

● У дзвінких фразах не чути слів.

Переклад з білоруської.

Мал. Ю. ШАУШАЙТІСА

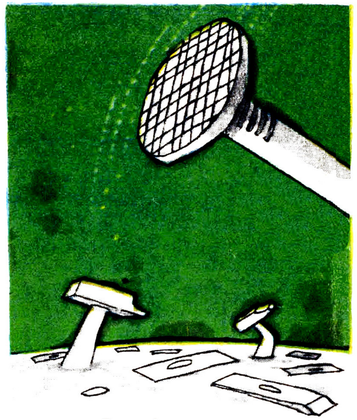

Без слів.

Мал. С. АШМАРИНА

Айвар ТОМСОН

НА УЗБІЧЧІ

Стою при дорозі і «голосую». Ніхто не помічає, ніхто не зупиняється. І це триває цілу вічність.

Та ось — несподівано пригальмовує одне авто, водій виглядає з кабіни і дивиться на мене допитливим поглядом.

— Десять років проїжджаю тут мимо вранці, а ти все стоїш з піднятою рукою. Чи ти, чоловіче, не збожеволів?

— Ні, я закам'янів.

Переклад з естонської.

Мал. Ю. РУМЯНЦЕВА

— Додай ще, а то не можу витягти!

Пріт АЙМАЛА

ВЕЛИКІ І МАЛЕНЬКІ

Велику людину хвилювало, чи є життя на далеких планетах.

Маленьку людину хвилювало, чи є надія найближчим часом одержати житлоплощу.

А оскільки ні велика, ні маленька не зуміли вирішити проблеми самостійно, пішли вони до середньої.

І якби середня відіслала маленьку кудись подалі, то на сусідній планеті відразу б і життя виникло, і житлоплощею негайно б вона була забезпечена. Але середня людина не хотіла рубати з плеча. Вона любила, щоб усе було середненько, все чин чином, і вовки ситі, і кози цілі.

— Та що ти хвилюєшся! — мовила середня людина великій. — У тебе он житлоплоща все-таки, а дехто й того не має!

— Та чого ти хвилюєшся! — порадила середня людина маленькій. — На нашій планеті життя все-таки є, а на інших і цього немає!

Так велика людина одержала відповідь маленької, а маленька — відповідь великої.

Але все одно велика людина залишилася великою, а маленька — маленькою.

Переклад з естонської.

Мал. Е. ДИШАЄВА

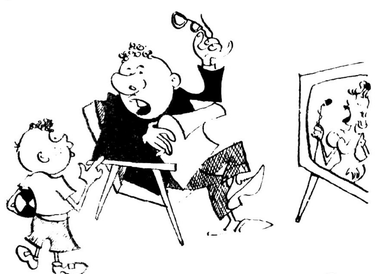

— Тату, а що ти робиш на роботі!
— Можу я хоч дома відпочити від цього дурного запитання!

Мал. А. КАРШАКЕВИЧА

— Несучасний якийсь кавалер: запрошує не в ресторан, а до театру.

Мал. М. ЛАРИЧЕВА

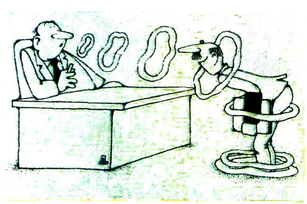

Без слів.

Додохон ЕГАМОВ

ПРИЗ

Танбалбек колись сам грав у футбол, а потім став затятим уболівальником. Одного разу я поцікавився у нього:

— Танбалбек, як справи у нашого «Шампура»?

— Цього сезону команда грає гірше нікуди,— відповів той. — Але на один із призів вона може претендувати.

— І на який, якщо це не секрет?

— На приз найгостиннішої команди...

НАЙКРАЩИЙ ЗАХИСНИК

Після матчу я запитав у Танбалбека:

— Кого ти хочеш відзначити у нашій команді?

— Найкращим нашим захисником був... суддя,— мовив він. — Ну, а решта грали зовсім погано.

НАЙГОЛОВНІША МОВА

Одного разу Танбалбек взявся розхвалювати свого колегу:

— Це надзвичайно розумна, вихована і ерудована людина. Уявляєш, він знає майже двадцять мов! Арабську, хінді, суахілі, англійську, німецьку, французьку, італійську, іспанську...

— Ого! — здивувався я. — Мабуть, і посаду він займає досить високу. З такими здібностями...

— Зовсім ні,— похитав головою Танбалбек,— він усього лише молодший науковий співробітник.

— Чому?!

— Дуже просто,— розвів руками мій сусід. — Він не може знайти спільну мову з нашим начальником.

Переклад з таджицької.

Мал. О. БЕРШАДСЬКОГО

— Май на увазі, назад з нашим взуттям не пущу.

Олександр ГАЛКІН

ГУЧНОМОВЕЦЬ

БАЙКА

Гучномовець із самісінького ранку
Аж до ночі деренчав безперестанку.
Він про успіхи на всю репетував,
І комусь про щось рапортував.

Похвалив Начальник горопаху:
— Вище його ставте!.. На карниз!..
І сьогодні Гучномовець з даху
Тих підносить, хто його підніс...

Дехто робить і у нашу еру
За таким же принципом кар'єру.

З чуваської переклав
Юрій КРУГЛЯК.

Мал. В. ПАВЛОВА

— Що це таке!
— Огірки в томаті.

Мал. Є. АБДУЛАЄВА

— Виявляється, тут уже побували ревізори.

Вісті Того Світу

Другого дня після штурму Зимового палацу, 8 листопада 1917 року, газета американських товстосумів «Вашінгтон івнінг стар» вдарила на сполох:

«Сьогоденні новини з Петрограда дуже сумні. Більшовики на чолі з Леніним захопили владу в столиці... Це нова революція. Найбільш серйозним аспектом становища є те, що нова влада в Росії проголошує «негайний справедливий мир».

Проголошення миру — ось що передусім налякало заокеанських як «демократів», так і «республіканців»!

А вже 9 листопада 1917 року газета «Нью-Йорк трібюн» першою бадьоро «поховала більшовиків». У ролі оракула з «некрологом наперед» вискочив на шпальти газети, немов Пилип з конопель, якийсь Роджер Льюіс, який щойно повернувся з Петрограда. З цілою хурою наклепів та брехні. «Нью-Йорк трібюн» його вустами заспокоювала наполоханих біржових акул ось такими «пророцтвами»:

«ЗАКОЛОТ БУДЕ ФАТАЛЬНИМ ДЛЯ РАДИКАЛІВ,— каже репортер, який щойно прибув із Росії».

«ВЛАДА — ЦЕ МОТУЗКА, НА ЯКІЙ ВОНИ ПОВІСЯТЬСЯ,— свідчить наш петроградський кореспондент. ВІН ПЕРЕДРІКАЄ, ЩО КЕРЕНСЬКИЙ УГОВТАЄ БУЧУ».

«Зіткнення поміж двома політичними таборами, на які розколото країну,— вельми набундючено просторікувала ота буржуазна «трибуна»,— це подія, що породжує великі надії у кожного, хто симпатизує Росії... Справа у тому, що в цьому конфлікті більшовики приречені на повну й остаточну поразку... Більшовицька партія при владі... — це безнадійна химерна аномалія. Їхнє падіння неминуче...»

Ковбойський наскок на пролетарську революцію «Нью-Йорк трібюн» викликав фахову заздрість у не менших спритників із «Нью-Йорк таймс». Ця газета хвацько «вмила морду» осоружним конкурентам друкарською фарбою, оскільки вмістила «соліднішу» брехню, яку вмить передрукувало багато провінційних рептильок:

«Більшовики продовжують безтямний рух на шляху, який нестримно наближає загибель і для них самих, і для Росії... Вони повідомляють урядам, що «запропонували» перемир'я на всіх фронтах та демократичний мир на грунті відмови від анексій і контрибуцій...»

З цього «Нью-Йорк таймс» зробила воістину неймовірний висновок, позначений логікою хіба що ураженого сказом:

«Більшовики поставили себе за межі співтовариства гідних визнання урядів...»

Мирні ініціативи молодої Країни Рад на всі лади паплюжили, вражаючи публіку неприборканою фантазією, геть позбавленою й натяку на здоровий глузд. Декрет про мир негайно оголосили «тактичним маневром». Мовляв, це лише вкрай підступна форма «червоної агресії», «світового заколоту», «мобілізаційна пауза для стрибка». Політика миру Радянського уряду тлумачилася як наслідок «кепського становища» більшовиків. Відтак дописалися до того, що Декрет про мир визнали, як явну загрозу «комуністичного завоювання». Писали, що соціалістичне розуміння проблем миру нібито вбирає в себе самісінькі збройні конфлікти, і в кінцевому результаті передбачає ідеологічну підготовку до тотальної революції у світових обширах...

Слід зазначити, що зрідка навіть серед буржуазних політологів траплялися люди, які не бажали бруднитися в чорнильних калюжах цинічних інсинуацій. 20 січня 1920 року ліберальний журнал «Нью ріпаблік» за підписом У. Ліппмана та Ч. Марча виклав руба:

«Це брехня, що вони націоналізували жінок і дітей.

Це брехня, що вони збираються вдертися до мирної Європи.

Це брехня, що Радянська Росія не пропонувала миру з почестями та гарантіями».

А яка буча зчинилася, коли у червні 1920 року Г. В. Чичерін знову підкреслив принцип зовнішньої політики Країни Рад:

«Наше гасло було і лишається одним і тим же: мирне співіснування з іншими урядами, якими б вони не були».

— Співіснування? — отетеріли «совітологи». — А що це таке?

І ось уже понад 67 років їхні мудрагелі «пояснюють», що воно таке. Приміром, нараз збагнувши, Дж. Скотт у книзі «Політична війна» усім очі одкрив: росіяни, мовляв, навмисне вигадали таке незручне слово, як співіснування, «якого (це слова самого Дж. Скотта) ніхто не годен вимовити». А колишній газетний «король» Сайрус Сульцбергер охрестив його «похмурим словом», винайденим із підступною метою. Сучасні «політологи» змальовують мирне співіснування як «зашифровку прихованої агресії» або ж як «тактику комуністичної підривної діяльності», вкрай небезпечну вигадку більшовиків.

Уже згаданий Дж. Скотт вважає, що концепція мирного співіснування нібито включає в себе «постійну руйнівну політичну війну», яка передбачає «послаблення і, якщо це можливо, руйнування ворога засобами дипломатичних маневрів, економічного тиску, інформації з дезінформацією, провокацій та залякувань, саботажу й тероризму, ізоляції ворога від його друзів та прибічників».

Що не кажіть, а отой Скотт таки відзначився, бо хвацько спростував класичне для різного роду безглуздя та нісенітниць визначення — «навмисне не придумаєш». Найдивніше, що все оте «політичне» варнякання надруковано! Неймовірно? Але ж факт...

Буржуазні міфи про «небезпеку зі Сходу», про «червону загрозу» та «довгу руку Москви» народилися не сьогодні і не вчора. Ось які їхні рубежі та роки народження вказує американський публіцист Л. Маттіас у своїй книзі «Зворотний бік США»:

«...Парадоксальний стан війни без гарматних пострілів триває віддавна. Сполучені Штати розпочали «холодну» війну проти Росії одразу після Жовтневої революції. Втім, війна ця почалася з кривавої військової кампанії: французькі, італійські, грецькі, румунські, сербські, японські та американські війська вдерлися на російську територію, наслідуючи приклад британців, які вже 9 березня 1918 року висадилися в Мурманську... Після поразки союзних сил у 1921 році ця війна перетворилася у «холодну», і перші два-три роки її вели спільно усі союзники, а під кінець — самі Сполучені Штати».

Однак усе це можна розглядати лише як широке розтлумачення «одкровення» американського президента Джіммі Картера, який у промові ще 2 жовтня 1979 року необережно прохопився:

— Між нами та Радянським Союзом існує нездоланна розбіжність з 1917 року...

Що то за «розбіжність», пояснив у інтерв'ю західнонімецькому журналові «Шпігель» колишній представник США в ООН Ендрю Янг:

— Ми не хочемо змін. Нам до смаку все, як воно є, і ми дуже хотіли б, аби усе лишалося по-старому.

А відомий «яструб» сенатор Джекоб Джавітс прямо з трибуни конгресу США галасував у мікрофони про «стратегічну» потребу знищення соціалізму. Але поки цього не зроблено, він радить невтомно прищеплювати ненависть до соціалістичного ладу від покоління до покоління. Проте порада ця запізнилася аж на 70 років. Оту спадкоємну культивацію зоологічної ненависті до першої у світі Країни Рад промовисто ілюструють два дуже віддалені у часі висловлювання.

Ще 70 років тому газета «Сент-Луіс дейлі глоб-демократ» кровожерно зажадала «одного добрячого залпу картеччю, який би змів більшовиків назавжди з лиця землі». А нині американські газети залюбки друкують заклики «змести більшовиків» на сучасному технічному рівні — типу людожерської вимоги троглодита від вояччини Кертіса Лімея:

— Скинемо на них ядерні бомби, щоб відкинути їх до кам'яного віку!

Один американський сатирик теперішні вискоки різних «яструбів» та «совітологів» проти радянських мирних ініціатив визначив із афористичним лаконізмом «ВПЕРЕД НАЗАД!» А як іще скажеш, коли заокеанські гендлярі смертю, які звикли гріти загребущі руки на «холодних» та «гарячих» війнах, іншої логіки не визнають?

Юрій ЯЧЕЙКІН.

Мал. М. КАПУСТИ

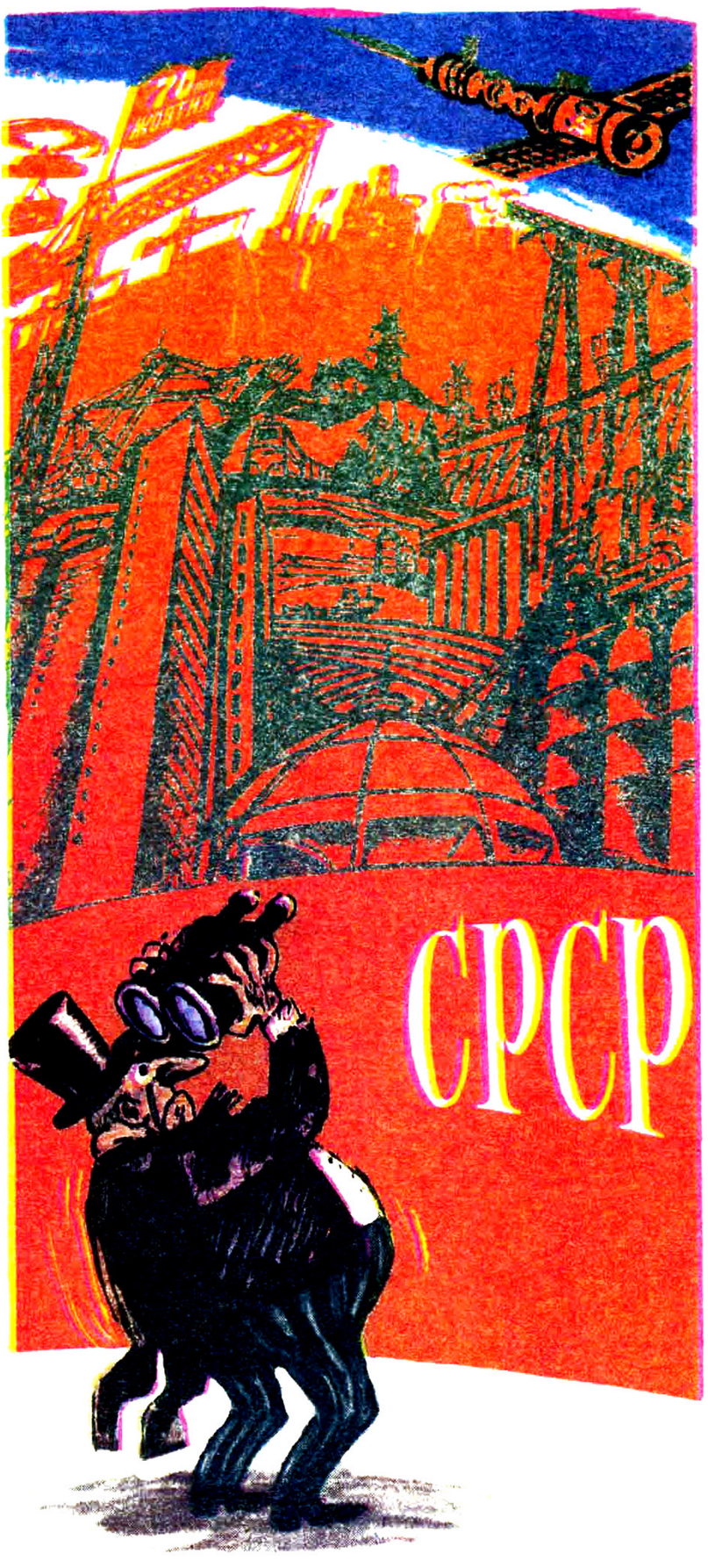

— Ніяких особливих успіхів я у них не бачу.

З ями видніше

Коли ми скажемо, що Петро Олексійович Матяш працює у ямі, ви одразу подумаєте, що він автослюсар. Ні, він музикант у театрі, а яма зветься оркестровою. Якби він мав хист до автослюсарної справи, цієї історії не було б. А так вона є.

П. О. Матяш мав «Жигулі», але не мав щастя. Напевно, його машину виготовили у понеділок наприкінці місяця. Вона мотала не кілометри, а нерви. Не вміючи дати їй ради, він її продав. Як годиться, через автомагазин. І вирішив, що більше ніколи не з'єднає власну долю з жодною машиною. Але не минуло й місяця, як він почав думати, що не всі «Жигулі» однакові, є серед них і такі, що можуть ощасливити справжнього мужчину і валторніста. Словом, він був готовий ризикнути ще раз.

І тут управління постачання Міністерства культури УРСР виділяє Київському державному дитячому музичному театру «Жигулі» (ВАЗ-2106). Сталося це 26 січня цього року.

Крім Матяша, бажаючих придбати машину у театрі не знайшлося. Однак голова профспілкового комітету В. Й. Миронов опитав усіх п'ятьох наявних на той час у колективі ветеранів війни, а коли ті відмовилися, то попросив кожного з них власноручно написати: так, мовляв, і так, на машину не претендую. Про всяк випадок. Бо, як сказав Шекспір, «світ — театр». А в театрі чого тільки не буває.

4 лютого Матяш отримав рішення профкому, яке давало йому право придбати виділений автомобіль. І подумав, що це вже все. Ні, він знав, що, перш ніж іти з відповідними документами по машину, на тих документах у Шевченківському райвиконкомі мають поставити відповідний підпис і печатку. Знав! Але з оркестрової ями ця ситуація здавалася дуже простою. Є машина, і є єдиний на неї претендент...

Еге, тов. Матяш! Просто на валторні грати! А коли йдеться про печатку та підпис, тут наперед нічого знати не можна. Інспектор відділу торгівлі Шевченківського райвиконкому І. Г. Тищенко, яка приймає документи, сказала, як одрізала: «Не буде діла! Машину можна купувати один раз на сім років, є такий закон. А у вас цей термін іще не вийшов. Ідіть собі пішки».

Чого вона так сказала? А боже ж мій, та на те може бути мільйон причин! Ну, наприклад, нам достеменно відомо, що П. О. Матяш жодного разу не покатав її на отій машині, яка в нього була раніше. Він думав, що йому минеться. А може, І. Г. Тищенко незадоволена репертуаром дитмузтеатру? Хіба не причина? Нарешті, може бути, що І. Г. Тищенко просто не знає своєї справи. Бо такого закону, на який вона послалася, не існує. І це дуже скоро з'ясувалося.

Тоді інспектор направила до театру комісію в особі позаштатного активіста М. І. Кривошеїна, котрий дійшов висновку: не вистачає гласності. На його вимогу профком написав і обнародував список черговості на придбання автомобілів, де П. О. Матяш усе одно стояв першим і єдиним на «Жигулі» шостої моделі (ВАЗ-2106). Згодом за цю чергу керівництву театру від райвиконкому ж і влетіло, бо ніякої черги на автомобілі тут не повинно бути.

Дирекція театру, спостерігши, що голова профкому б'ється об І. Г. Тищенко, як рибонька об лід, взялася йому підсобити. Зверталися до заступника голови райвиконкому П. А. Шкудуна і до самого голови П. Й. Романюка. Розповідали їм, що П. О. Матяш не тільки валторніст, а ще й, на громадських засадах, бібліотекар симфонічного оркестру, що йому доводиться доставляти на різні сценічні майданчики (театр не має свого глядачевого залу) цілі стоси нотної літератури, а тому машина була б дуже до речі, і т. д. і т. п.

Це, між іншим, вельми характерний момент. Нас уже привчили, що для отримання чогось належного нам за законом самого закону недосить. Треба іще щось. Ось, так би мовити, модель ситуації: ви переходите вулицю. Йдете на зелене світло і саме там, де слід. І тут якийсь дядя з червоною пов'язкою каже: «А що це ти так сміло чимчикуєш?» І ви, замість того, щоб сказати: «Та світло ж зелене!» — кажете: «Та я сьогодні кров безкоштовно здав...» — «Он воно що,— каже дядя. — Ну, тоді паняй. Сьогодні можна».

Словом, профспілковий комітет з одного боку, дирекція театру з іншого — взялися, напружилися, і настав, нарешті, той світлий день, коли голова райвиконкому П. Й. Романюк дав вказівку... розібратися з цією справою до 7 березня. Напевно, він щиро хотів, щоб П. О. Матяш не псував жіночого свята своїм безрадісним виглядом.

Але тут І. Г. Тищенко засумнівалася: чи можна вважати злощасного валторніста передовиком виробництва? Взагалі-то за три роки роботи в театрі П. О. Матяш встиг заробити чотири подяки, але саме 1986 року йому не дякували. Щоб не загордився.

«Годі! — сказав П. О. Матяш. — Не треба мені машини. Але дайте мені такий папірець, на якому було б написано, чому я не маю права її купити!»

З цих слів видно, що деякі музиканти іноді зовсім втрачають почуття реальності. З таким самим успіхом можна було б вимагати собі у Шевченківському райвиконкомі титул герцога або лорда.

Тим часом по театру пішов поговір. Щось тут, мовляв, не без чогось. Раз не дають Матяшеві машини, значить, біографія у нього... А чи не має він, часом, родичів у Аддіс-Абебі? А чи не подався він у музиканти з тією єдиною метою, щоб із оркестрової ями вести підкоп під наші святі цінності?

Тому, коли райвиконком зажадав розглянути питання про виділення машини П. О. Матяшу на загальних зборах колективу, дирекція не опиралася. Щоправда, зібрати такі збори було нелегко: різні цехи й служби театру працюють у різний час. Але чого не зробиш заради... Втім, нам важко визначити, заради чого це робилося.

Збори ухвалили: хай Матяш купує ту машину. І хай, нарешті, дасть людям спокій.

І тоді...

Правильно, дорогий читачу! Коли б після того, як загальні збори колективу театру підтвердили рішення свого профспілкового комітету, райвиконком узяв та й дав П. О. Матяшу дозвіл на купівлю автомобіля,— це було б казнащо. Це було б уже просто нелогічно і непослідовно. Історія, яку ми розповідаємо, не мала б тієї бюрократичної довершеності, яку вона має зараз.

А тому питання про «Жигулі» було винесено на засідання президії Шевченківського райвиконкому 11 травня.

Відверто кажучи, тут ми навіть трохи позаздрили валторністові. Не кожен удостоюється такої честі, щоб про його особисті справи йшлося на такому високому рівні. Та навіть коли б він вирішив дати свій сольний концерт, чи зібралися б на нього такі шановані люди? Навряд. До речі, вони теж були здивовані тим, що їм доводиться займатися на засіданні президії такими дріб'язковими питаннями. А дехто з депутатів просто обурювався, причому вголос.

І що ж ви думаєте? Дали дозвіл!

Ну, а далі просто нецікаво розповідати, бо решта — то все дрібниці. Наприклад, те, що, поки йшла та тяганина, машини вже розібрали, і тепер П. О. Матяшу знову треба чекати. Або те, що наступного після президії дня та ж сама І. Г. Тищенко вимагала від В. Й. Миронова не витяг з протоколу загальних зборів, а увесь протокол. Але це дрібничка. Адже на тих же підставах, тобто без усяких підстав, вона могла зажадати й свідоцтво про народження Матяшевої бабусі або партитуру опери «Севільський цирульник». Але ж не зажадала!

Словом, усе закінчилося благополучно. Якби ще хтось відповів і на отаке запитання: чому з оркестрової ями інколи видніше, ніж із деяких крісел райвиконкому?

Г. ЛІТНЕВСЬКИЙ.

м. Київ.

НАОДИНЦІ З ДУМКАМИ

- *Чим важча помилка, тим легше здобувається з неї урок.*
- *Ніде не існувало більше лабіринтів, аніж у його прямоті.*
- *Як часто відчуття краси троянди починається з її шипів!*
- *Не добувай корінь із нуля!*

Леонід СУХОРУКОВ.

м. Київ.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Зустрічайте, діду, свого сина — нашого тата...

ПЕРЕЦЕНЯ

УТІК

Стоїть на вулиці Олесь —
Він під дощем промок увесь.
Сусід прикрив його плащем:
— Чого ти киснеш під дощем?
Хлоп'як тихенько відповів:
— Утік я, дядю, від батьків.
— А що там скоїлось страшне?
— Хотіли... ви-ку-пать мене!..

ЗАПРОШЕННЯ

Мишко гукає до Євгена:
— Який собачка є у мене!
Подарувала тьотя Віра
На день народження мені...
Приходь до мене, перевіриш,
Чи він кусається, чи ні.

Степан ГРИЦЕНКО.

ВИПРАВИТЬСЯ

— Ну, як тобі, Юро, не соромно? — дорікає однокласниця Маринка. — Кожного дня ти приходиш на уроки у брудних черевиках.

Юра мовчить.

— Ну, коли це вже скінчиться?— веде далі Маринка.

— Завтра,— не піднімаючи голови, озивається Юра.

— Не прийдеш уже в брудних черевиках?

— Ні,— каже Юра. — Завтра я одягну чобітки.

Микола ГЕРАСИМЕНКО.

ДВІ МАВПОЧКИ

Індійська казка

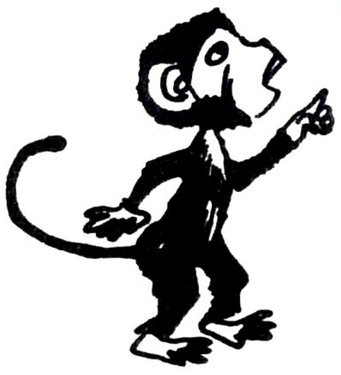

Дві мавпочки знайшли шматочок сиру.

— Я його з'їм! — закричала перша мавпочка.

— Ні, я!

— Ні, я!

Так вони сперечалися, аж поки до них не підійшов шакал. Вони попросили його розділити сир між ними порівну.

Шакал розломив сир на дві частини.

— Вони не однакові! — вигукнули мавпочки.

Шакал нахилився і трішки надкусив від більшого шматочка. Але тепер цей шматочок став менший, ніж другий.

— Вони знову не однакові! Шакал відкусив від другого шматочка, і той став менший від першого.

— І все-таки шматочки сиру не однакові,— не вгавали мавпочки.

Шакал надкушував ще і ще раз.

— Не однакові! Не однакові! — не погоджувалися мавпочки.

А шакал тим часом ділив сир доти, поки від обох шматочків нічого не залишилося.

З англійської переклав Ігор АРТЕМЧУК.

НЕ ЗАБУВ

Пасіка. Мліють на сонці бджолині хатинки-вулики. Пахне рум'янком і м'ятою.

Сивовусий дід Карпо у солом'яному брилі налив у тарілку меду — прозорого, запашного.

— Ану мерщій сюди! — гукнув він до онуків, що бавилися на галявині.

Першим прибіг старший Іванко і похапцем накинувся на мед.

— Ти чого так поспішаєш? — зауважив дідусь. — Невже ти забув, що в тебе є ще братик?

— Ні, я не забув, тому й поспішаю! — відповів Іванко.

Микола ТАТАРЧУК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

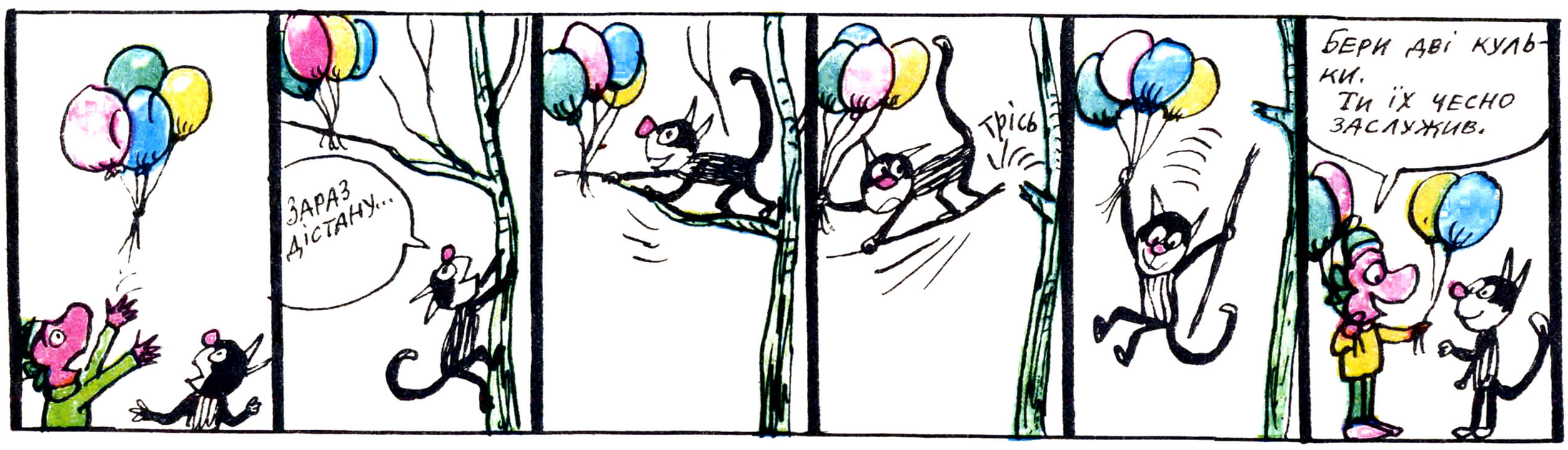

Павло ГЛАЗОВИЙ

Кіндрат у главку працював,
Займав посаду невисоку,
Але квартиру добру мав —
Із двох кімнат — і жив нівроку.
Як поталанило Кіндрату,
Як став по службі вгору йти,
То перебрався в іншу хату,
Не з двох кімнат,
а вже з п'яти.
Вже є в Кіндрата й кабінет,
А в ньому — Леніна портрет.
Сидить у тому кабінеті
Й читає книжечку Кіндрат,
Як Ленін щастя дав планеті
І мав квартиру
з двох кімнат.

Ох, нелегко працювати
На роботі керівній!
Скільки клопоту, мороки,
Неприємностей на ній!
Рядовий з роботи прийде —
Сяде й грає в доміно,
Чи з дружиною своєю
Йде дивитися кіно.
День мине — спокійно ляже
Та й хропе собі вночі.
А у того,
в керівного,
Дум усяких тисячі
Про об'єкти
та проекти
Та проведення нарад.
Доки все обметикує,
То і сам собі не рад.
Через це у мене часто
Думка треться в голові:
А чому ж ніхто з начальства
Не тікає в рядові?
І від думання такого
Народилась байка.
...Як вареників, буває,
Наварить хазяйка,
Покладе їх у макітру,
Кусень масла кине
Та макітрою тією
Вгору-вниз як двине! —
То вареник який-небудь
І впаде додолу.
Ніхто ж того вареника
Не бере з-під столу.
Та його ухопить кішка
Чи розтягнуть кури.
Значить, випав той вареник
Із номенклатури.
Через це в номенклатурних
Є негласне гасло:
Що б з тобою не стряслося —
Падай тільки в масло!

ГРОШІ — БЕЗ ЗАТРИМКИ!

До штаб-квартири ТАП надійшло незвичайне повідомлення з Дніпродзержинська:

Ось уже четвертий рік керівництво станції технічного обслуговування автомобілів № 6 не одержує заробітної плати. Працівники міського банку все обіцяють видати належні їм гроші, проте далі обіцянок справа не йде.

ТАП уповноважив нашого дніпропетровського кореспондента терміново перевірити цей сигнал.

— Наведені у листі факти не підтвердились,— повідомив наш кореспондент. — Установлено лиш, що на цій станції невиправдано затягуються строки ремонту автомобілів. Так, автофургон «Москвич-2715», зданий туди Васильківським міжгосподарським підприємством по виробництву ставкової риби ще в грудні 1983 року, не відремонтований і досі. Що ж до зарплати і преміальних — як колишньому директорові СТО-6 А. Г. Радченку, так і нинішньому — В. Г. Барлатому, а також головному інженерові Г. І. Біленку та іншим працівникам станції,— то за всі ці роки ще не було випадку, коли б своїх грошей вони не одержали вчасно.

ДО ЛЮДЕЙ — ІЗ ТУРБОТОЮ

ЛЬВІВ. (Кор. ТАП). Відбулося засідання Львівського міськвиконкому, на якому розглянуто питання про вкрай незадовільний стан вулиць Робітничої-Поперечної, Христо Ботєва та Зв'язкової. Ось уже багато років підряд жителі цих вулиць місять ногами грязюку, перестрибують через зруйновані каналізаційні колодязі, обсипані стічні канави, вирвані гідранти, затоптані в землю бордюрні камені.

На засіданні одноголосно прийнято ухвалу: на відзнаку десятиріччя з часу зруйнування цих вулиць різними ремонтними службами видати кожному жителю вказаного району по парі гумових рибальських чобіт.

ІДЕЯ — У ПОВІТРІ

ПОЛТАВСЬКА область. (Кор. ТАП). Ось уже багато літ керівники Пирятинської міської Ради народних депутатів і місцевої меблевої фабрики невсипно думають над тим, як уберегти місто і його мешканців від тирси та ацетонових випарів з цього підприємства.

Але поки що їх благородна ідея носиться в повітрі разом із шкідливими випарами й тирсою, що товстим шаром укриває вулиці, будівлі, рослинність.

УНІКАЛЬНИЙ МУЗЕЙ

РОВЕНСЬКА область. (Кор. ТАП). У селі Березове Рокитнівського району відкрито музей головотяпства. Дирекція радгоспу «Березівський» охоче надала для нього приміщення. Це — збудований чотири роки тому сепараторний пункт, який, проте, жодного дня не працював, бо, як виявилося, у ньому тут не було найменшої потреби.

АФОРИЗМИ

● *Освітлювачі сцени залишаються в затінку.*

● *Бухгалтерів люблять не веселих, а винахідливих.*

● *Щоб перекрити паперовий потік, треба розіслати море інструкцій.*

● *Як люблять набивати собі ціну абсолютні нулі!*

● *Дехто не може збагнути, як уславилась Венера Мілоська, не маючи жодної руки.*

● *Інколи вікно в природу розбивають гранітом науки.*

Олег СЕЇН.

Мал. В. СОЛОНЬКА

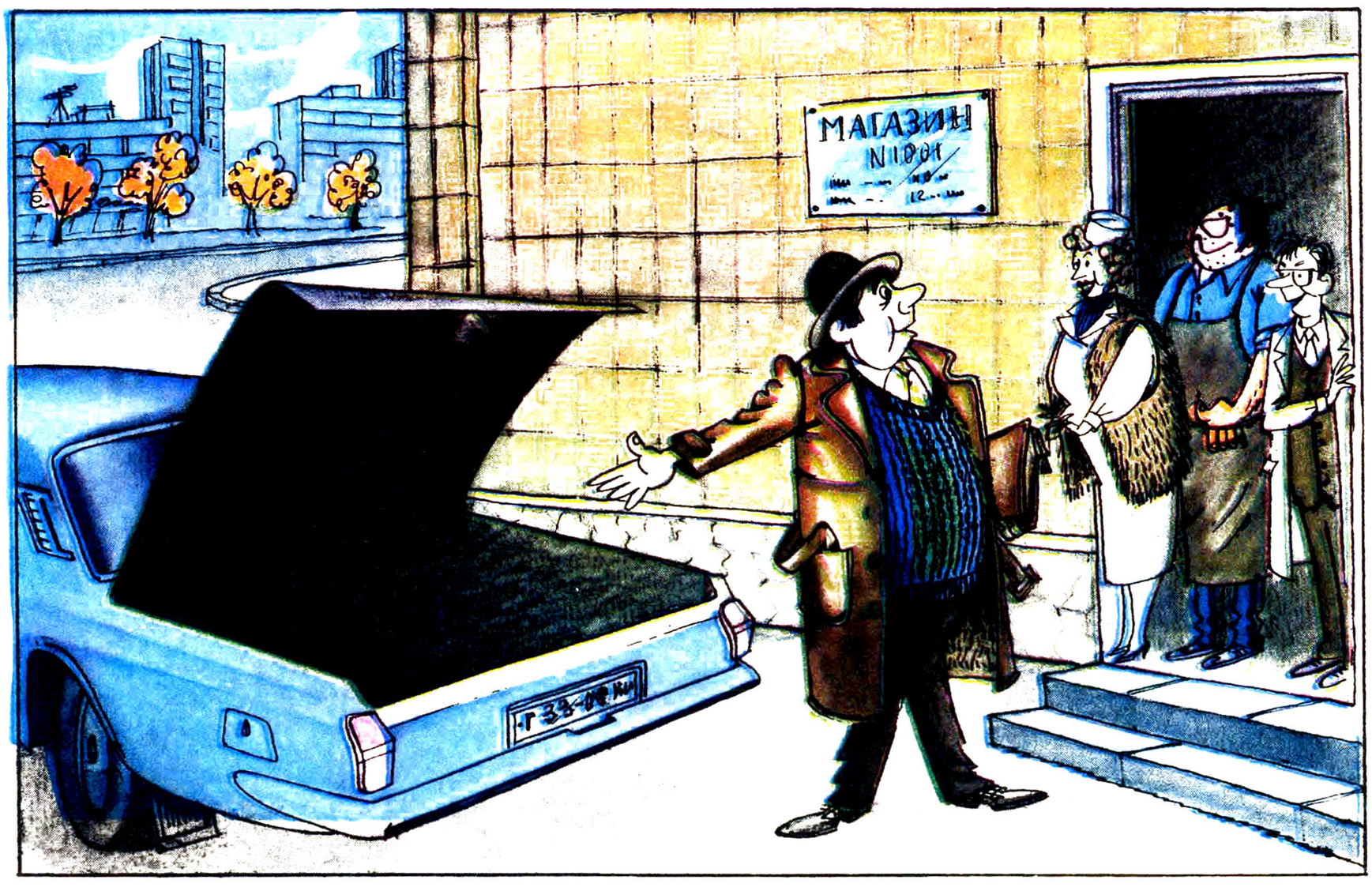

— А я до вас знову з ревізією!

Дайте Перче!

Певно, й не повіриш, коли скажу, що у нас у Києві є приймальний пункт хімчистки, який обслуговує тільки тих клієнтів, котрі мають власні автомобілі.

А дізналася я про цей пункт під номером 19 тоді, коли сама понесла до нього килим. І стала терпляче чекати, коли ж його почистять. Чекала довго! Та приймальники нарешті сказали, що вони не мають транспорту, щоб відвозити подібні речі на фабрику. Тому я і почала збирати гроші на «Жигулі». Ну, а ти, Перче, вже допоможи, будь ласка, мені їх якнайшвидше придбати.

Л. БІЛЕНЧУК.

м. Київ.

Якщо до тебе надійде сигнал, у якому керівництво нашого райвиконкому звинувачуватимуть у нечуйності,— не вір! От ми, наприклад, якось були поскаржилися тобі на бездоріжжя на наших вулицях — і тут же одержали із райради аж два письмових запевнення — за № 223-9 від 3.1.84 р. і за № Г-103 від 12.4.84 р. — про те, що ремонт вулиць буде проведено найближчим часом. І хоча нам усім іще й досі доводиться місити багнюку, а уночі ходити навпомацки, бо вздовж вулиць не горить жодна електролампочка,— ми твердо переконані: і на цей лист до тебе наші районні керівники відреагують так само швидко, як і три роки тому. Тільки цього разу вже не обмежаться двома офіційними відповідями, а, мабуть, надішлють їх персонально у кожен із 55 дворів!

ЖИТЕЛІ
вулиць Зарічної і Степової.

м. Калинівка
на Вінниччині.

Теми малюнків цього номера придумали: В. Губін, Л. Телятников, Р. Друкман, А. Бордуніс, О. Кононенко, В. Тильман, А. Костовецький, О. Монастирський, В. Коноваленко, В. Чмирьов.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Дуже високо — погано видно.

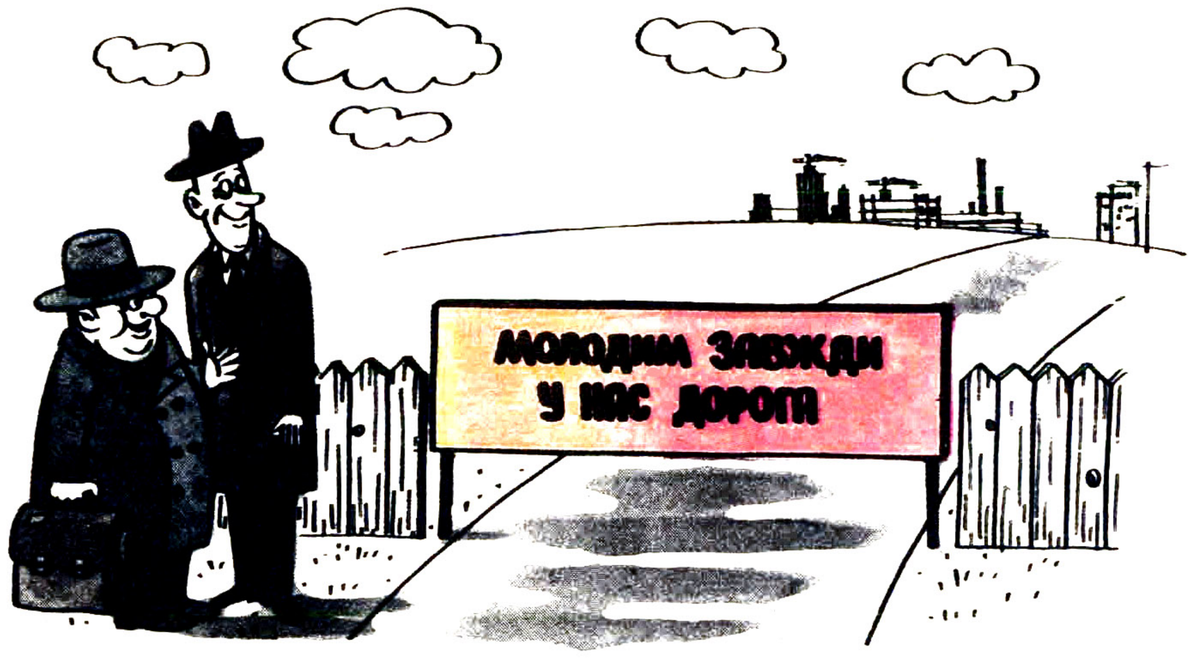

— Ось тепер якраз!

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

«Хоч молода, та рання»,— іронічно казали про випускницю Миколаївського кооперативного технікуму О. В. Яременко практично відразу після того, як з рядового бухгалтера Мостівського споживчого товариства її підвищили до заступника головбуха ССТ. Бо на новій посаді Яременко за короткий період переконливо продемонструвала все, чого її не вчили у технікумі,— грубість, порушення бухгалтерського обліку, приховування нестач тощо. Ясна річ, подібна бухгалтерія не припала до душі підзвітним Яременко працівникам прилавка, і вони поскаржилися Перцеві.

Після його втручання О. В. Яременко з посади заступника головного бухгалтера звільнено.

НАРОДНІ УСМІШКИ

ДОПОМІГ

Стоять на вулиці двоє дядьків. Розмовляють. Петро лузає соняшникове насіння, Іван курить.

— Іване! — раптом спохоплюється Петро. — Потримай піджак і насіння. Побіжу, ондечки мого сусіда лупцюють.

Через якийсь час приплентується Петро і, шепеляючи, каже:

— Давай, Іване, піджак, а насіння можеш забирати собі, бо мені вже нема чим його лузати.

Повідомив Л. КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

с. Кричильськ
Сарненського району
Ровенської області.

РОЗМОВА

— Чи ви чули, що Зоня заручилася з Борисом?

— Що ви кажете? Якщо це правда, то мушу Зоню привітати, а як неправда, то привітаю Бориса.

ІДЕАЛЬНИЙ ЧОЛОВІК

Дружина влаштувала чоловікові пекельну сцену:

— Ти, ідіоте! Увесь дім уже знає і плеще, що я тебе зраджую!

— І ти, наївна, віриш у такі плітки?!

Повідомив І. МОРОЗКО.

м. Стрий
Львівської області.

КИМ БУТИ

— А ти ким хотів би стати, коли виростеш, Михайлику? — запитує вчителька у першокласника. — Космонавтом? Архітектором? Дипломатом?

— Дорослим,— сумно відповідає хлоп'я.

— Дорослим? — дивується вчителька. — Але ж це не професія.

— Так зате батьки кожного вечора лупцювати не будуть через ваші ікси та ігреки!

ОБНОВА

— Марійко, ти бачила, яке пальто ми з татом купили тобі сьогодні?

— Так, мамцю,— невесело усміхнулася донька. — І я дуже рада, що ви вже тепер піклуєтесь про мою старість!

ПОВАЖНА ПРИЧИНА

— І чому це в тебе знову нова секретарка? — сердито запитала дружина свого чоловіка-директора, завітавши до нього на роботу. — Вже четверта лише за півроку!

— Та річ у тому, мила моя, що ніяк не можу знайти собі таку, яка б наступного дня не призначала мені побачення. Їм і на думку не спадає, що я свого часу уже погодився на побачення і поплатився за це свободою.

Повідомив В. ВЕКЛЕНКО.

с. Таромське
Дніпропетровської області.

Владилен Трудовський

НЕ НА ТЕ НАСТУПИВ

Гримів транзистор в лісі скільки сил!
А власник утішавсь ревінням, свистом...
Йому
«ведмідь на вухо наступив»,
А краще б наступив він
на транзистор!

МАЙСТЕР

Я труджусь. Я в творчому запалі,
Не схибне ні око, ні рука.
В мене, наче лялечки, деталі,
Сам собі я кращий ВТК.
Ось і ця — ну, не деталь, а диво,
Попотів годину не одну...
Все. Теперечки б її щасливо
Винести іще за прохідну.

ТІЛЬКИ...

Все на місці в нього, все:
Очі, вуха, руки, ноги,
І краватка, і пенсне —
Геть усе на місці в нього.
Тільки сам — ні те, ні се.
На роботі — нуль користі.
Все на місці в нього, все,—
Тільки сам він не на місці!

ДЕ ЧОЛОВІКИ?

Чоловіків й жінок, як свідчать дані
В нас порівну...
Але часом таки
Кортить поставити демографам
питання:
Скажіть, де ділися чоловіки?

Їх всюди нестачає — знову й знову...
Іноді чоловік, як божий дар:
Попошукаєш,
поки випадково
Не стрінеться окремий екземпляр.

Є, правда, місце, де вони напливом
Штовхаються під захмелілий сміх.
Збагнули, де? У черзі біля пива.
Чи не занадто черг у нас таких?

А от жінки — так тих довкіл чимало:
Перуть і варять, подають нам чай.
А в паузах ще й укладають шпали
І водять чи тролейбус, чи трамвай.

Людей лікують і вантажать бочки,
Мішки тягають — господи, спаси!
І устигають витерти синочкам
(Чоловікам майбутнім теж!) носи.

Як не крути, а факти ці щось важать.
Демографам, мабуть, і невтямки,
Що більше в нас жінок...
Тоді хай скажуть —
Куди ж поділися чоловіки?!

СОВА-БАЙКАР

Сова байки писала.
«Є в них сила,—
Всі говорили,—
І критичний зміст...»
Поки в одній вона не наступила —
І досить різко — Левові на хвіст.
Той викликав Сову. Як загрімкоче:
«Скажи, який вселився в тебе біс?
Ти що, не відрізняєш дня від ночі,
Чи мало тем дає сусідній ліс?
Та я тебе, сяка ти і така ти!..
Йди геть з очей,
І думай, що писати!..»

Сатиру люблять в нас і поважають,
Над іншими сміються досхочу.
Та, боронь боже, в ній себе пізнають,
Тоді!..
Ні-ні, все правильно. Мовчу.

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ

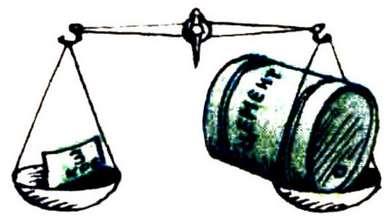

І досі в серці біль штрика,
При згадці про митарства —
Як для ремонту я шукав
Відерце алебастру.

Куди не бігав, не ходив —
У всі будмагазини,
Із ким лише не говорив —
Одна і та ж картина:

Про алебастр мені кругом
Розказували люди,
Що в продажу нема його
Й навряд чи скоро буде.

Ось так в мотанні навіснім
Я марнував деньочки...
Та якось — глядь: будують дім.
А поруч бачу — бочки.

Безмежно я зрадів ураз,
Бо осьдечки він, рідний,—
Так, так, той самий алебастр,
Що вкрай мені потрібний!

Між бочок ходить виконроб,
Мов граф який чи герцог...
Прошу його уклінно, щоб
Набрать собі відерце.

Він глянув, як на дивака.
Скривились вуст куточки.
— Гони,— всміхнувся,— трояка
Й бери його — хоч бочку!

Став поворотним той момент:
Вже дію іншим робом...

...Пардон. Спішу я. Про цемент
Домовився з виконробом.

Переклав з російської
Ів. НЕМИРОВИЧ.

ДАРЕМНИЙ КАМУФЛЯЖ

Під Тигра хитра Зебра перефарбувалась.
«Мені ніякий ворог не страшний тепер!» —
Так думала три дні
й нікого не боялась.
А на четвертий —
Вовк-дальтонік її зжер.

Бить ворога копитом, прямо скажем,
Надійніше,
аніж займатись камуфляжем!

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: А. ВАСИЛЕНКО, П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заступник головного редактора).

Журнал «Перец» № 21 (1255)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 01.10.87. Підписано до друку 23.10.87. БФ 50368. 70×108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2240100 прим. Зам. 04991.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © **Журнал «Перець» 1987 р.** Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

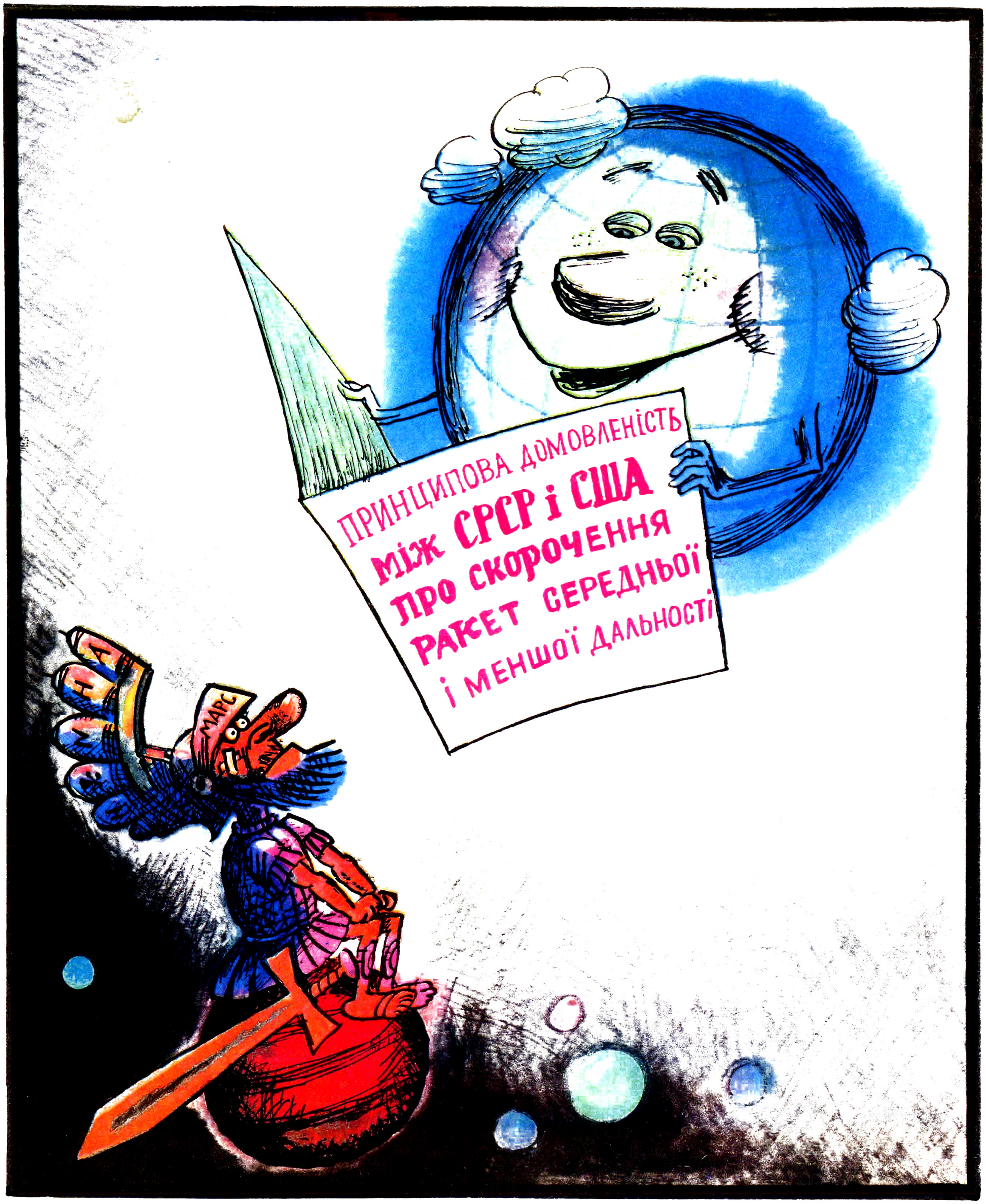

З е м л я: — Хороші новини! Якщо і далі так піде, то до двохтисячного року, ти, Марсе, залишишся без роботи.